

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	17.07.2015
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2016
Avaldamismärge:	RT I, 07.07.2015, 23

Maapõueseadus¹

28.07.2015 10:30

Veaparandus. Parandatud redaktsiooni kehtivuse alguse kuupäev Riigi Teataja seaduse § 10 lg 4 alusel.

Vastu võetud 23.11.2004
[RT I 2004, 84, 572](#)
 jõustumine 01.04.2005

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
22.02.2005	RT I 2005, 15, 87	03.04.2005
07.12.2005	RT I 2005, 67, 512	01.01.2006
08.03.2006	RT I 2006, 14, 109	28.03.2006
07.12.2006	RT I 2006, 58, 439	01.01.2007
13.06.2007	RT I 2007, 42, 303	08.07.2007
22.11.2007	RT I 2007, 66, 408	01.01.2008
11.06.2008	RT I 2008, 28, 183	13.07.2008
23.10.2008	RT I 2008, 48, 267	23.11.2008
18.12.2008	RT I 2009, 3, 15	01.02.2009
20.05.2009	RT I 2009, 28, 170	01.07.2009
10.12.2009	RT I 2009, 63, 408	28.12.2009
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
16.06.2010	RT I 2010, 44, 260	19.07.2010
06.12.2011	RT I, 21.12.2011, 1	31.12.2011
27.02.2013	RT I, 15.03.2013, 26	20.03.2013
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 2	23.03.2014, osaliselt 01.01.2015, 01.01.2017 ja 01.01.2019
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 4	01.07.2014, osaliselt 23.03.2014
20.06.2014	RT I, 08.07.2014, 3	01.08.2014
19.06.2014	RT I, 12.07.2014, 1	01.01.2015
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.
18.02.2015	RT I, 23.03.2015, 3	01.07.2015
19.02.2015	RT I, 23.03.2015, 6	01.07.2015
15.06.2015	RT I, 07.07.2015, 3	17.07.2015

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse eesmärk, reguleerimisala ja haldusmenetluse seaduse kohaldamine

(1) Käesolev seadus sätestab maapõue uurimise, kaitsmise ja kasutamise korra ning põhimõtted eesmärgiga tagada maapõue majanduslikult otstarbekas ja keskkonnasäästlik kasutamine.

(2) Käesolev seadus reguleerib:

- 1) üldgeoloogilist uurimistööd;
- 2) geoloogilist uuringut;
- 3) maavara kaevandamist, välja arvatud osas, mis on reguleeritud kaevandamiseseadusega;
- 4) kinnisasja omaniku õigusi tema kinnisasja piirides asuva maavara kasutamisel;
- 5) üldgeoloogilise uurimistöö, geoloogilise uuringu ja kaevandamisega rikutud maa korrastamist;
- 6) maapõue kasutamist, mis ei ole seotud maavara kaevandamisega, välja arvatud osas, mis on reguleeritud kaevandamiseseaduse ja veeseadusega;
- 7) maapõue kaitset;
- 8) kaevandamisjäätmekava esitamist ja selle täitmise kontrolli, juhul kui üldgeoloogilise uurimistöö, geoloogilise uuringu või maavara kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. Mõistet kaevandamisjäätmed kasutatakse jäätmeseaduse § 7¹ tähenduses, arvestades ka selle paragrahvi lõikes 4 sätestatud erandeid.
[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(2¹) Käesolevat seadust ei kohaldata tealuses maapõue osas tehtavate kaevandamistööde suhtes, välja arvatud allmaaehtiste rajamine.
[RT I, 23.03.2015, 3- jõust. 01.07.2015]

(3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2. Mõisted

Käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) maapõu on maismaal, piiriveekogudes, territoriaal- ja sisemeres ning majandusvööndis inimtegevuseks kättesaadav maakoore osa;
- 2) maavara on looduslik kivim, setend, vedelik või gaas, mille omadused või mille lasundi lasumistingimused vastavad käesoleva seaduse § 9 lõike 1 alusel kehtestatud nõuetele või uuringu tellija esitatud nõuetele ja mille lasund või selle osa on keskkonnaregistris arvele võetud;
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]
- 2¹) aluspõhi on maapinnal avanevad või pinnakatte alla mattunud ennejääaegse tekkega kivimid;
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]
- 3) üldgeoloogiline uurimistöö on maapõue geoloogilise ehituse või maavarade leviku seaduspärasuste selgitamise eesmärgil tehtav teadusuuring või geoloogiline rakendustöö;
- 4) maavara geoloogiline uuring (edaspidi *geoloogiline uuring*) on maavara kaevandamise ja kasutusele võtmise eesmärgil tehtav geoloogiline töö;
- 5) maardla on üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringuga piiritletud ja uuritud ning keskkonnaregistris arvele võetud maavara lasund või lasundi osa, kusjuures maardlana võetakse arvele kogu lasund või lasundi osa, mis sisaldab maavara koos vahekihtidega;
- 6) kaevis on looduslikust olekust eemaldatud mis tahes kivimi või setendi tahke osis;
- 7) maavaravaru kaevandamine (edaspidi *kaevandamine*) on maavara looduslikust seisundist eemaldamise ettevalmistamiseks tehtav töö, maavara looduslikust seisundist eemaldamine, kaevisse tehnoloogiline vedu kaevandamise kohas ja kaevisse esmane töötlemine;
- 8) maavara kasutamine on maavara tarbimine seda võõrandamata või kasutamine looduslikus seisundis;
- 9) uuringuruum on üldgeoloogilise uurimistöö loaga või geoloogilise uuringu loaga geoloogilisteks töödeks määratud maapõue osa;
- 10) uuringuruumi teenindusala on geoloogilise uuringu loaga geoloogilisteks töödeks määratud territoorium uuringuruumi kohal;
- 11) mäeeraldis on kaevandamisloaga maavara kaevandamiseks määratud maapõue osa;
- 12) mäeeraldise teenindusala on kaevandamisloaga maavara kaevandamiseks määratud territoorium mäeeraldise kohal või ümber;
- 13) kaevandamisega rikutud maa korrastamine on selle taas kasutuskõlblikuks muutmine;
- 14) käsipala on kivimi tükk, mis kivimi uurimiseks on võetud paljandist või puursüdamikust;
- 15) maavara katend (edaspidi *katend*) on maavaravaru katvad setendid, mille eemaldamine on vajalik pealmaakaevandamisel.
[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

§ 3. Maardlate jagunemine

(1) Maardla on üleriigilise või kohaliku tähtsusega.

(2) Üleriigilise tähtsusega on piiriveekogus, territoriaal- või sisemeres või majandusvööndis asuv maardla ning selline maardla, mille:

- 1) maavara kvaliteet või kogus riigi majandusarengust lähtudes on olulise tähtsusega;
- 2) maavarast valmistatud toodetel on ekspordi potentsiaal;
- 3) maavara kaevandamisest lähtuv oluline keskkonnamõju ulatub mitmesse maakonda või ületab riigipiiri.

(3) Üleriigilise tähtsusega maardlate nimekirja kehtestab [Vabariigi Valitsus](#).

(4) Üleriigilise tähtsusega maardlate nimekirja kandmata maardla on kohaliku tähtsusega.

§ 4. Omand maavarale

(1) Aluspõhja maavara, üleriigilise tähtsusega maardlas olev maavara ning ravitoimega järve- ja meremuda (ravimuda) kuuluvad riigile ning nende teiste isikute kinnisomand ei ulatu.

(2) Riigile kuuluval kinnisasjal ja siseveekogus asuv maavara kuulub riigile.

(3) Keskkonnaregistris arvele võtmata aluspõhja kivimi, setendi, vedeliku või gaasi looduslik lasund kuulub riigile ning nende teiste isikute kinnisomand ei ulatu, kui seda ei tingi kinnisasja kasutamise otstarve.

(4) Riigi omandis olevad maavarad ei ole looduslikul kujul tsiviilkäibes.

(5) Kui riigile kuuluva maavara looduslikust seisundist eemaldamiseks oli nõutav luba, kuulub loa alusel kaevandamisel saadud kaevis maavara kaevandajale.

(6) Kui riigile kuuluva maavara looduslikust seisundist eemaldamiseks oli nõutav luba, kuulub ilma loata kaevandamisel saadud kaevis riigile.

§ 5. Maavarade arvestus

(1) Maavarade arvestust peetakse keskkonnaregistris maardlate kaupa maavaravarudena keskkonnaregistri seaduses sätestatud korras.

(2) Üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringuga uuritud ja piiritletud kivimi, setendi, vedeliku või gaasi loodusliku lasundi maardlana keskkonnaregistrisse kandmise otsustab valdkonna eest vastutav minister üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu tulemuste alusel, arvestades Eesti Maavarade Komisjoni arvamust.

§ 6. Eesti Maavarade Komisjon

(1) Eesti Maavarade Komisjon moodustatakse Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas ning selle põhimääruse kinnitab [valdkonna eest vastutav minister](#).

(2) Eesti Maavarade Komisjoni põhiülesanne on Keskkonnaministeeriumi nõustamine maapõue uurimise ja kasutamise ning maavarade arvestamise, maavaravarude kinnitamise, kvalifitseerimise ja mahakandmise ning kaitse küsimustes.

(3) Eesti Maavarade Komisjoni koosseisu nimetatakse geoloogia, mäenduse, keskkonnakaitse ja teiste erialade asjatundjaid. Komisjoni koosseisu kuuluvad Keskkonnaministeeriumi, Maa-ameti, Tehnilise Järelevalve Ameti, Eesti Maaomavalitsuste Liidu, Eesti Linnade Liidu ja erialaliitude esindajad. Eesti Maavarade Komisjoni koosseisu kinnitab valdkonna eest vastutav minister.

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

2. peatükk ÜLDGEOLOOGILINE UURIMISTÖÖ JA GEOLOOGILINE UURING

1. jagu Üldsätted

§ 7. Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu üldnõuded

(1) Üldgeoloogiline uurimistöö ja geoloogiline uuring tuleb teha selliselt, et keskkonnale ja isikutele tekitatav kahju oleks minimaalne.

(2) Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu loa omanikul on õigus töö käigus maapõuest võtta ja kasutada töö tegemiseks loas märgitud kivimit, setendit, vedelikku või gaasi koguses, mis on vajalik selle omaduste, rikastatavuse ja kasutatavuse määramiseks. Kaevetöid võib teha ulatuses, mis on üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu jaoks vajalik.

§ 8. Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu kord

(1) Üldgeoloogiline uurimistöö tehakse üldgeoloogilise uurimistöö korra kohaselt.

(2) Üldgeoloogilise uurimistöö korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#). Üldgeoloogilise uurimistöö korraga kehtestatakse:

- 1) geoloogilise kaardistamise nõuded;
- 2) maavara otsingule esitatavad nõuded;
- 3) maapinna ja maapõue seisundit muutva tegevuse ulatus;
- 4) geoloogilise kaardistamise ja maavara otsingu aruande koostamise nõuded.

(3) Üldgeoloogilise uurimistöö käigus vastavalt töö eesmärgile tehakse:

- 1) geoloogilist kaardistamist;
- 2) maavarade otsingut;
- 3) geofüüsikalisi uuringuid;
- 4) geokeemilisi uuringuid;
- 5) muid sihtotstarbelisi geoloogilisi töid, välja arvatud ehitusgeoloogilised või -geodeetilised tööd.

(4) Geoloogiline uuring tehakse geoloogilise uuringu korra kohaselt.

(5) Geoloogilise uuringu korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#). Geoloogilise uuringu korraga kehtestatakse:

- 1) maavarade jaotamine kasutusala järgi ja maavarade kasutusala määramise nõuded;
- 2) geoloogilise uuringu ettevalmistamisele ja tegemisele, topograafiatöödele ning maavaravarude arvutamisele esitatavad nõuded;
- 3) maardla kasutuselevõtuks ettevalmistamisele ja geoloogilise uuringu aruandele esitatavad nõuded;
- 4) iga maavara geoloogilisele uuringule esitatavad erinõuded.

(6) Geoloogilise uuringu käigus:

- 1) selgitatakse kaevandamist võimaldava detailsusega looduslike lasundite või maavara lasumistingimused, koostis ja tehnoloogilised omadused ning määratakse uuritavate looduslike lasundite või maavara võimalikud kasutusalad;
- 2) hinnatakse uuringuruumi ja selle ümbruse hüdrooloogilisi ja hüdrogeoloogilisi tingimusi, nende võimalikku muutumist kaevandamise käigus ja määratakse kaevandamise mõjupiirkonna ulatus;
- 3) kavandatakse abinõud maapõues tekkinud võimalike muutuste ennetamiseks ja vähendamiseks;
- 4) koostatakse uuringuruumi ja selle lähiümbruse geoloogiline kaart;
- 5) tehakse ettepanek maavaravarude kategooriate määramiseks;
- 6) uuritakse maavara otsingule vastava täpsusega kõiki uuringuruumis leiduvaid maavarasid ja looduslikke lasundeid, mille kasutuskõlblikuna säilitamine ei ole uuritava maavara, kivimi, setendi, vedeliku või gaasi hilisema kaevandamise käigus mäetehniliselt võimalik.

§ 9. Maavaradele esitatavad nõuded

(1) Nõuded dolokivi, fosforiidi, järvelubja, järvemuda, kristalliinse ehituskivi, kruusa, liiva, lubjakivi, meremuda, metallitoorme, põlevkivi, savi ja turba omadustele ning lasumistingimustele ja omadustele maavaravaruna maardlas arvele võtmiseks kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#). [RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(2) Nõuded käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatata loodusliku kivimi, setendi, vedeliku või gaasi lasundi maardlana keskkonnaregistris arvele võtmiseks esitab uuringuloa taotleja uuringuloa taotlemisel.

(3) Maavaravarule määratakse vastavalt tema kvaliteedile ja kasutusvõimalusele kasutusala. Maavaravarude kasutusala nimistu kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#).

§ 10. Maavaravaru kategooriad

(1) Maavaravaru jaguneb olenevalt uurituse detailsusest tarbevaruks, reservvaruks ja prognoosvaruks.

(2) Tarbevaru on maavaravaru, mille geoloogilise uurituse maht võimaldab saada vajalikud andmed maavaravaru kaevandamiseks ja kasutamiseks. Tarbevaru kvalifitseeritakse geoloogilise uuringu alusel.

(3) Reservvaru on maavaravaru, mille geoloogilise uurituse maht võimaldab saada vajalikud andmed maavaravaru perspektiivi hindamiseks ja edasise geoloogilise uuringu suunamiseks. Reservvaru kvalifitseeritakse üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu alusel. Valdonna eest vastutav minister võib tunnistada reservvaru kaevandatavaks ja kasutatavaks maavaravaruks, kui reservvaru piirneb vahetult tarbevaruga või paikneb tarbevaru lamamis või lasumis.

(4) Prognoosvaru on maavaravaru, mille uurituse mahu määrab üldgeoloogiline uurimistöö. Prognoosvaru eraldatakse maardlaga piirneval alal väljaspool tarbe- ja reservvaru kontuuri või piirkonnas, kus maavarailmingute esinemise põhjal võib eeldada uue maardla olemasolu. Prognoosvaru võimaldab hinnata maardla maavaravaru suurendamise või uue maardla kindlakstegemise võimalust ning on aluseks maavara otsingu ja geoloogilise uuringu suunamisel.

(5) Maavaravaru tarbevaru ja reservvaru jagunevad nende kasutamisevõimalikkuse ja majandusliku tähtsuse alusel aktiivseks ja passiivseks. Prognoosvaru gruppideks ei jaotata.

(6) Maavaravaru on aktiivne, kui selle kaevandamisel kasutatav tehnoloogia ja tehnika tagavad maapõue ratsionaalse kasutamise ja keskkonnanõuete täitmise ning maavara kasutamine on majanduslikult kasulik.

(7) Maavaravaru on passiivne, kui selle kasutamine ei ole keskkonnakaitseliselt võimalik või puudub vastav tehnoloogia, kuid mis võib tulevikus osutada kasutuskõlblikuks.

(8) Nõuded maavaravarude kategooriatele kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#), lähtudes maavara uurituse astmest, võimaliku keskkonnamõju ulatusest, kaevandamise võimalikkusest ja majanduslikust otstarbekusest.

§ 11. Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu õigus

(1) Üldgeoloogiline uurimistöö on lubatud üldgeoloogilise uurimistöö loa alusel, välja arvatud see üldgeoloogiline uurimistöö, kus välitöid ei ole kavandatud või need piirduvad looduslike või tehispaljandite kirjeldamisega ning käsipalade või kivististe maapinnalt kogumisega.

(2) Geoloogiline uuring on lubatud maavara geoloogilise uuringu loa (edaspidi *uuringuluba*) alusel.

(3) Üldgeoloogilist uurimistööd ja geoloogilist uuringut võib käesoleva seaduse kohase uurimistöö loa või uuringuloa alusel teha kaevandamiseseaduses sätestatud korras registreeritud isik või Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis neid töid õiguspäraselt tegev ja seal asutatud isik või lepinguriigi kodanik. [RT I 2009, 63, 408- jõust. 28.12.2009]

§ 12. Geoloogilise teabe esitamine, säilitamine ja avalikustamine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu käigus saadud kivimmaterjali, puursüdamikud, proovid ja muu geoloogilise informatsiooni (edaspidi *kogutud materjal*) esitab loa omanik loa andjale kolmekümne päeva jooksul pärast üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu tulemuste kinnitamist. Loa andja annab kogutud materjali säilitamiseks keskkonnaregistri volitatud töötlejale.

(2) Kui üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu tulemuste alusel on vaja teha muudatusi keskkonnaregistris, esitatakse asjakohane aruanne kinnitamiseks Keskkonnaministeeriumile. Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu aruande esitamise ja läbivaatamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#).

2. jagu

Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa taotlemine, üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa andmine ja loa andmisest keeldumine

§ 13. Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa taotlus

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa taotlus sisaldab:

- 1) andmeid loa taotleja ja üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu teostaja kohta;
- 2) üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotleja üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu lähteülesannet;
- 3) andmeid uuringuruumi ja uuringuruumi teenindusala kohta, maavara otsingu korral maavaravaru oletatava suuruse kohta;
- 4) andmeid üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu iseloomu ja mahu kohta;
- 5) seletuskirja;
- 6) graafilist lisa.

(1¹) Kui uurimistöö või uuringu käigus tekib kaevandamisjätmeid ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmeohidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses, tuleb üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotlusele

lisada kaevandamisjäätmekava. Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse jäätmeseaduse §-s 42¹ kehtestatud nõuetest.
[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(2) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloo taotluse seletuskiri peab sisaldama üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu kirjeldust, andmeid kasutatavate uurimismeetodite ning üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu võimaliku keskkonnamõju ulatuse kohta ja töö ajakava. Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloo taotluse seletuskiri peab sisaldama ka andmeid uurimistöö või uuringu käigus tekkivate kaevandamisjäätmete kohta.
[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(3) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloo taotluse graafilisel lisal märgitakse uuringuruumi ja uuringuruumi teenindusala piir, olemasoleva maardla ja varem uuritud maavaravaru plokkide kontuurid, kehtivate uuringulade ja mäeeraldiste ning katastriüksuste piirid.

(4) [Kehtetu -RT I 2009, 63, 408- jõust. 28.12.2009]

(5) Uuringuloo taotluse vormi ning täpsustatud nõuded üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloo taotlusele, seletuskirjale ja graafilisele osale kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#).

§ 14. Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloo taotlemine ning avatud menetluse sätete kohaldamine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse.

(2) Loa andja saadab üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloo taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks Eesti Maavarade Komisjonile ja taotletava uuringuruumi asukoha kohalikule omavalitsusele, kes annavad oma arvamuse kirjalikult.

(3) Üldgeoloogilise uurimistöö loa maavara otsingu eesmärgil ja uuringuloo üleriigilise tähtsusega maardlas, piiriveekogus, territoriaal- ja sisemeres ning majandusvööndis annab Keskkonnaministeerium, arvestades Eesti Maavarade Komisjoni arvamust loa taotluse ja käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud otsuse eelnõu kohta.

(4) Üldgeoloogilise uurimistöö loa, kui luba ei taotleta maavara otsinguks, ja uuringuloo kohaliku tähtsusega maardlas annab Keskkonnaamet, arvestades Eesti Maavarade Komisjoni arvamust loa taotluse ja käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud otsuse eelnõu kohta.
[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

(5) [Kehtetu -RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(5¹) Kui kavandatava tegevusega kaasneb keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse tähenduses oluline keskkonnamõju, annab kavandatava tegevuskoha kohalik omavalitsus ja Eesti Maavarade Komisjon oma arvamuse pärast keskkonnamõju hindamise aruande nõuetele vastavuse kontrollimist.
[RT I, 23.03.2015, 6- jõust. 01.07.2015]

(6) Üldgeoloogilise uurimistöö loa, uuringuloo taotluse ning loa muutmise ja ümberregistreerimise taotluse menetlemise eest tasub taotleja riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määra järgi.
[RT I 2006, 58, 439- jõust. 01.01.2007]

(7) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloo andmise menetlustoimingute tähtajad kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#).

§ 15. Avatud menetlus ja avatud menetluse algatamisest teatamine

(1) Maavara otsingu eesmärgil üldgeoloogilise uurimistöö loa andmise ja muutmise ning uuringuloo andmise ja muutmise menetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse avatud menetluse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(2) Loa andja avaldab menetluse algatamise teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

§ 16. Puudused üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloo taotluses

Kui taotluses esinevad olulised puudused, võib loa andja tagastada üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloo taotluse seda menetlusse võtmata.

§ 17. Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloo andmine enampakkumisel

(1) Kui samale riigi omandis olevale maapõue osale on esitanud üldgeoloogilise uurimistöö loa taotluse maavara otsingu eesmärgil või uuringuloo taotluse mitu isikut ja esitatud taotlusi ei saa üheaegselt rahuldada, müüakse üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu tegemise õigus enampakkumisel [Vabariigi Valitsuse](#) kehtestatud korras.

(2) Enampakkumise korraldab üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andja. Enampakkumine korraldatakse, kui 30 päeva jooksul üldgeoloogilise uurimistöö loa maavara otsingu eesmärgil või uuringuloa andmise menetluse algatamise teate avaldamisest arvates esitatakse samale või osaliselt kattuvale maapõue osale teine üldgeoloogilise uurimistöö loa taotlus maavara otsingu eesmärgil või uuringuloa taotlus.

(3) Enne enampakkumise algatamist kontrollitakse, kas esitatud taotlustes esinevad käesoleva seaduse § 20 lõike 1 punktides 1–7, 10 ja 11 nimetatud asjaolud. Enampakkumine korraldatakse nende taotluste vahel, millele ei rakendu käesolevast seadusest tulenevad loa andmisest keeldumise alused.
[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(4) Enampakkumise korraldamisel peatub üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotluse menetlus kuni enampakkumise võitja väljakuulutamiseni või enampakkumise nurjunuks tunnistamiseni.

(5) Enampakkumisel osalemise eest võib loa andja kehtestada tagatisraha. Tagatisraha peab olema kõigile enampakkumisest osavõtjatele võrdne ning ei tohi olla suurem kui 1600 eurot. Pärast enampakkumise võitja selgumist tagastatakse tagatisraha isikutele, kes pakkumist ei võitnud. Enampakkumise nurjanud isikule tagatisraha ei tagastata.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(6) Enampakkumine tunnistatakse nurjunuks, kui selle käigus olenemata põhjustest ei selgu enampakkumise võitja. Enampakkumise nurjanud taotleja taotlus tagastatakse taotlejale kahe nädala jooksul peale enampakkumise nurjunuks kuulutamist.

(7) Pärast enampakkumise edukaks tunnistamist jätkab loa andja pakkumise võitnud taotleja taotluse menetlemist. Taotlused, mis enampakkumisel ei võitnud, tagastatakse taotlejatele kahe nädala jooksul pärast enampakkumise võitja väljakuulutamist.

(8) Enampakkumise nurjumise või enampakkumise võitja loobumise korral menetletakse järgmise parima pakkuja taotlust. Võrdsete pakkumiste korral menetletakse varem laekunud taotlust.

§ 18. Üldgeoloogilise uurimistöö luba ja uuringuluba

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loale ja uuringuloale kantakse loa omaniku ja üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu teostaja nimi, registri- või isikukood ja aadress.

(2) Üldgeoloogilise uurimistöö loale ja uuringuloale märgitakse:

- 1) loa kehtimise aeg;
- 2) üldgeoloogiliseks uurimistööks või geoloogiliseks uuringuks vajalik uuringuruum ning selle teenindusala suurus ja asukoht;
- 3) üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu iseloom ja maht, nagu puuraukude arv ja sügavus, geofüüsikaliste uurimismeetodite nimetus ja ulatus;
- 4) maapõue kaitse tagamise ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale avaldatava kahjuliku mõju vähendamise nõuded.

(2¹) Kui nõutav on kaevandamisjäätmekava esitamine, on üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu loa lahutamatu osa jäätmeseaduse §-ga 42¹ kehtestatud nõuete kohaselt koostatud ja kinnitatud jäätmekava.
[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(3) Üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu loa andmiseks on vajalik:

- 1) riigikaitse tähtsusega objektil või selle ümber kehtestatud erivööndis – valdkonna eest vastutava ministri nõusolek;
- 2) kohas, kus üldgeoloogiline uurimistöö või geoloogiline uuring võib häirida piirirahu või takistada riigipiiri valvamist, samuti kalmistul – valdkonna eest vastutava ministri nõusolek;
- 3) muinsuskaitsealal ja kinnismälestisel või nende kaitsevööndites – valdkonna eest vastutava ministri nõusolek;
- 4) üldgeoloogiline uurimistöö loa taotlemisel metallitoorme või põlevkivi otsinguks või geoloogilise uuringu loa taotlemisel metallitoorme või põlevkivi uuringuks – valdkonna eest vastutava ministri nõusolek.

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(3¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud nõusoleku üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andmiseks küsib loa andja.
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(4) Üldgeoloogilise uurimistöö lubadega ühele isikule sama maavara otsinguks antavate uuringuruumide territoorium kokku ei tohi olla suurem kui 100 ruutkilomeetrit. Ühes uuringuruumis võib anda sama maavara otsinguks ühe üldgeoloogilise uurimistöö loa.
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(5) Üldgeoloogilise uurimistöö luba ja uuringuluba antakse kuni viieks aastaks.

(6) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ning uuringuloa vormi kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#).

§ 19. Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa andmise avalik teatavastegemine ja loa andmine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa andmisest kuulutab loa andja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

(2) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa andmise teade peab sisaldama järgmisi andmeid:

1) loa saaja ärinime, registrikoodi ja asukohta või nime, isikukoodi ja aadressi;

2) tegevuskohta;

2¹) maardla nimetust, kui uuring toimub maardla territooriumil;

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

3) tegevuse lühikirjeldust;

4) loa kehtivuse aega.

(3) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa saadab loa andja loa omanikule tähitud kirjaga või annab selle loa omanikule allkirja vastu.

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

§ 20. Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa andmisest keeldumine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa andmisest keeldutakse, kui:

1) üldgeoloogiline uurimistöö või geoloogiline uuring kahjustab kaitstavat loodusobjekti või loodusobjekti, mille kaitse alla võtmise menetluse on pädev asutus algatanud;

2) puudub käesoleva seaduse § 18 lõikes 3 nimetatud nõusolek;

3) puudub riigivara valitseja nõusolek;

4) luba taotletakse maapõue osale, mille kasutamiseks on juba menetlusse võetud üldgeoloogilise uurimistöö loa taotlus sama maavara otsinguks või uuringu- või kaevandamisloa taotlus ja enampakkumist ei korraldata;

5) luba taotletakse maapõue osale, mille kasutamiseks on juba antud sama maavara otsingu eesmärgil üldgeoloogilise uurimistöö luba või sama maavara uuringu- või kaevandamisloa;

6) taotleja esitab loa taotluses teadlikult valeandmeid;

7) loa andmine on vastuolus riiklike huvidega;

8) loa andmiseks korraldati enampakkumine ja isiku taotlust ei tunnistanud edukaks ega kohaldatud käesoleva seaduse § 17 lõiget 8;

9) kohalik omavalitsus ei ole nõus maavara otsingu eesmärgil üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andmisega.

10) on nõutav kaevandamisjäätmekava esitamine, kuid jäätmekava ei ole esitatud, või esitatud jäätmekava ei vasta nõuetele ning puudused jäetakse selleks antud tähtaja jooksul kõrvaldamata;

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

11) loa taotlejale on määratud karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud.

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(2) Täiendavalt käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule võib keelduda uuringuloa andmisest, kui:

1) uuringuruumis esineva loodusliku lasundi või maavaravaru omadused võimaldavad saada uuringuloa taotluses kavandatud väärtuslikumat toodangut;

2) uuringuruumist väljapoole jääva maavaravaru kasutamine ei ole majanduslikult põhjendatud.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 9 nimetatud juhul on üldgeoloogilise uurimistöö loa andmisest keeldumise aluseks kohaliku omavalitsuse mittenõustumine, kui üldgeoloogilise uurimistöö luba antakse maavara otsinguks. Mittenõustumise korral tohib üldgeoloogilise uurimistöö luba maavara otsinguks või uuringuluba anda Vabariigi Valitsuse nõusolekul.

3. jagu

Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa kehtivuse peatamine, muutmine ja kehtetuks tunnistamine ning üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu õiguse loovutamine

§ 21. Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa muutmine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö luba ja uuringuluba muudetakse, kui:

1) käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punktis 1 nimetatud andmed on muutunud;

2) loaga määratud nõuete aluseks olnud õigusnormid on muutunud;

3) loaga lubatud tegevusest tulenev saastus on nii suur, et see põhjustab loaga määratud tegevuskohas ja selle ümbruses keskkonna olulisi kahjulikke muutusi;

4) loa omanik on esitanud selleks põhjendatud taotluse;

5) kaevandamisjäätmekava muutmise või uue jäätmekava esitamise tõttu on vaja muuta loale märgitud nõudeid.

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(2) Uuringuluba muudetakse, kui keskkonnakahjustuste vältimiseks tuleb kasutada uuringuloaga määramata meetmeid.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1 alusel algatatud loa muutmise menetlusele ei kohaldata haldusmenetluse seaduse avatud menetluse sätteid.

§ 22. Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa kehtetuks tunnistamine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andja tunnistab loa kehtetuks, kui:

- 1) loa taotlemisel on teadlikult esitatud valeandmeid;
- 2) loa omanikul on rohkem kui üks kehtiv karistus loaga lubatud ja käesolevas seaduses või selle alusel antud õigusaktides üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu kohta kehtestatud nõuete rikkumise eest;
- 3) loa omanik ei ole alustanud üldgeoloogilist uurimistööd või geoloogilist uuringut ühe aasta möödumisel loa kehtivuse algusest arvates;
- 4) loa omanik taotleb loa kehtetuks tunnistamist;
- 5) üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu käigus ilmneb ettenägematu kahjulik mõju keskkonnale või inimese tervisele ning seda ei ole võimalik loa muutmisega vältida;
- 6) on nõutav kaevandamisjäätmekava esitamine, kuid jäätmekava ei ole esitatud, või ei vasta esitatud jäätmekava nõuetele ning puudused jäetakse selleks antud tähtaja jooksul kõrvaldamata;

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

7) kaevandamisjäätmete käitlemine ei vasta kaevandamisjäätmekavale;

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

8) loa taotlejale on määratud karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud;

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

9) jäätmeseaduse § 73 lõike 2 punkti 8 kohaselt peab loa omanik omama ka jäätmeluba, kuid kehtiv jäätmeluba puudub.

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(2) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa kehtetuks tunnistamise korral peab loa omanik täitma loa saamisega võetud kohustused. Nende täitmata jätmise korral on loa andjal õigus teha loa omanikule ettekirjutus, mille täitmata jätmise korral kohaldatakse asendustäitmist asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

§ 23. Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu õiguse loovutamine ja üldgeoloogilise uurimistöö loa ning uuringuloa ümberregistreerimine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loa omanikul maavara otsingu eesmärgil või uuringuloa omanikul on õigus loovutada loa kehtivuse ajal üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu õigus koos üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu käigus saadud geoloogilise informatsiooniga.

(2) Üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu õiguse ümberregistreerimiseks tuleb üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa omandajal esitada loa andjale loa enda nimele ümberregistreerimise taotlus, millele lisatakse loa omaniku üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu õiguse loovutamise kirjalik nõusolek ning uuringuruumi ja teenindusala kasutamise õigust tõendavad dokumendid. Luba ei registreerita ümber isiku nimele, kellele on määratud karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud.

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(3) Üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu õigus tekib vastava loa ümberregistreerimisele järgneval tööpäeval, kui taotlusest ei tulene hilisem aeg.

(4) Ümberregistreerimine tähendab loa omaniku andmete muutmist loal. Ümberregistreerimise menetlusele haldusmenetluse seaduse avatud menetluse sätteid ei kohaldata.

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(4¹) Ümberregistreerimisel loetakse loa saaja suhtes siduvaks ka loa lisaks olev kaevandamisjäätmekava.

(5) Ümberregistreerimist taotlev isik tasub ümberregistreerimise eest riigilõivu vastavalt riigilõivuseaduses sätestatud määradele enne loa ümberregistreerimist.

3. peatükk

KAEVANDAMINE

1. jagu Üldsätted

§ 24. Kaevandamise üldnõuded

(1) Kaevandamisel tuleb rakendada tehnoloogiaid, mille puhul keskkonnale ja isikutele tekitatav kahju oleks minimaalne.

(2) Kaevandaja on kohustatud rakendama abinõusid keskkonnakahjustuste prognoosimiseks ja ennetamiseks, tekkinud keskkonnakahjustuste likvideerimiseks või leevendamiseks ning kaevandamisjärgsete võimalike kahjustuste tekkimise jälgimiseks.

§ 25. Kaevandamise õigus

(1) Kaevandamise õigus tekib maavara kaevandamise loa (edaspidi *kaevandamisluba*) alusel, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

(2) Kaevandada tohib ainult keskkonnaregistris maavarana arvele võetud kivimi, setendi, vedeliku või gaasi looduslikku lasundit, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

(3) Kaevandamisloa omanikul on loa alusel õigus:

- 1) valmistada mäeeraldis ja mäeeraldise teenindusmaa ette maavara looduslikust seisundist eemaldamiseks;
- 2) eemaldada maavara looduslikust seisundist;
- 3) korraldada kaevise vedu kaevandamisalal;
- 4) valmistada kaervis ette edasiseks töötlemiseks või kasutamiseks;
- 5) teha mäeeraldise piires täiendavaid geoloogilisi uuringuid ilma uuringuloata.

(3¹) Kaevandamisloa omanikul on pealmaakaevandamisel õigus looduslikust seisundist eemaldada katendit. Katendi eemaldamist ei käsitata maavaravaru kaevandamisena, välja arvatud katendis sisalduva maavaravaru eemaldamine. Pealmaakaevandamisel eemaldatud katendit kasutatakse kaevandamisel rikutud maa kasutuskõlblikuks korrastamisel korrastamise projektis ettenähtud viisil. Katendit tohib võõrandada või kasutada väljaspool mäeeraldist käesoleva seaduse §-s 61¹ ettenähtud korras.

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

§ 25¹. Põlevkivi aastane kaevandamismäär

(1) Põlevkivi aastane kaevandamismäär on kalendriaastas kõigi lubade alusel kokku maksimaalselt kaevandada lubatud põlevkivi kogus. Põlevkivi aastane kaevandamismäär on 20 miljonit tonni.

(2) Põlevkivi aastast kaevandamismäära on lubatud ületada käesoleva seaduse §-s 25² sätestatud ulatuses ja korras.

[RT I, 07.07.2015, 3- jõust. 17.07.2015]

§ 25². Põlevkivi aastasest kaevandamismäärast vähem kaevandatud põlevkivi tagantjärele kaevandamine

(1) Põlevkivi aastasest kaevandamismäärast vähem kaevandatud põlevkivi kogust on lubatud tagantjärele kaevandada kaevandamata jätmise aastale järgneva seitsme aasta jooksul.

(2) Loa andja peab kaevandamata jäänud põlevkivi aastase kaevandamismäära arvestust ning teeb iga aasta 1. augustil oma veebilehel teatavaks eelmisel kuuel kalendriaastal aastasest kaevandamismäärast vähem kaevandatud põlevkivi kogused ja põlevkivi aastasest kaevandamismäärast vähem kaevandatud põlevkivi koguse, mille tagantjärele kaevandamist võimaldatakse järgmisel kalendriaastal (edaspidi *tagantjärele kaevandatav põlevkivi kogus*).

(3) Tagantjärele kaevandatava põlevkivi koguse arvutamiseks liidab loa andja eelmisel kuuel kalendriaastal aastasest kaevandamismäärast vähem kaevandatud põlevkivi kogused, millest on maha arvatud käesoleva paragrahvi lõigete 6 ja 15 alusel loa andja otsusega kinnitatud põlevkivi kogused. Mahaarvamist alustatakse jooksvalt aastast tagasi arvates seitsmendast kalendriaastast, jooksev aasta välja arvatud, ning jätkatakse vajaduse korral jooksvale aastale ajas lähenevalt.

(4) Põlevkivi kaevandamisloa omanik, kes soovib järgmisel kalendriaastal talle käesoleva seaduse § 26 lõike 5¹ alusel määratud kaevandada lubatud aastamäärast või § 42 lõike 3 alusel kaevandamisloa omaniku kohta määratud proportsionaalselt vähendatud maksimaalsest aastamäärast rohkem kaevandada, esitab loa andjale hiljemalt 1. septembril taotluse, milles on märgitud järgmisel kalendriaastal rohkem kaevandada soovitud põlevkivi kogus.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud taotlust ei menetleta avatud menetluses.

(6) Loa andja kinnitab 30 päeva jooksul taotluste saamisest arvates oma otsusega taotluste alusel järgmisel kalendriaastal rohkem kaevandada lubatud põlevkivi kogused põlevkivi kaevandamisloa omanike kaupa.

(7) Loa andja keeldub taotluses märgitud põlevkivi koguse kinnitamisest osas, milles see koos käesoleva seaduse § 26 lõike 5¹ alusel määratud kaevandada lubatud aastamääraga või § 42 lõike 3 alusel kaevandamisloa omaniku kohta määratud proportsionaalselt vähendatud maksimaalse aastamääraga ületab kaevandamisloa omaniku kõigile põlevkivi kaevandamise lubadele kantud maksimaalsete aastamäärade summat.

(8) Kaevandamisloa omanik võib käesoleva paragrahvi lõikes 6 või 15 nimetatud otsuse tegemise aastale järgneval kalendriaastal kaevandada talle käesoleva seaduse § 26 lõike 5¹ alusel määratud kaevandada lubatud aastamäärast või § 42 lõike 3 alusel kaevandamisloa omaniku kohta määratud proportsionaalselt vähendatud maksimaalsest aastamäärast rohkem eelnimetatud otsuses märgitud põlevkivi koguse võrra.

(9) Põlevkivi aastasest kaevandamisest vähem kaevandatud põlevkivi tagantjärele kaevandamisel ei tohi kaevandamisloale märgitud mäeeraldisest aastas kaevandata põlevkivi kogus ületada sellele loale kantud kaevandamise lubatud maksimaalset aastamäära.

(10) Kui taotlustes märgitud põlevkivi kogused kokku ületavad vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 2 teatavaks tehtud tagantjärele kaevandatavat põlevkivi kogust, korraldab loa andja tagantjärele kaevandatava põlevkivi koguse kaevandamisõiguse müümiseks enampakkumise. Enampakkumisel võivad osaleda käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud taotluse esitanud isikud.

(11) Käesoleva paragrahvi lõikes 10 nimetatud enampakkumise korraldamise otsus tehakse mitte hiljem kui 60 päeva pärast taotluste esitamise tähtpäeva. Enampakkumise korraldamise otsuses märgitakse enampakkumise objekti andmed, alghind, tagatisraha suurus, enampakkumise aeg ja koht, enampakkumise korraldaja kontaktandmed, enampakkumise hinna tasumise viis ja muud enampakkumise korraldamiseks olulised andmed. Enampakkumise korraldamise otsus saadetakse taotluse esitanud isikutele.

(12) Enampakkumisel osalemise eest võib loa andja kehtestada tagatisraha. Tagatisraha peab olema kõigile enampakkumisest osavõtjatele võrdne ning ei tohi olla suurem kui 1600 eurot. Pärast enampakkumise võitja selgumist tagastatakse tagatisraha pakkumise mittevõitnud isikutele. Enampakkumise nurjanud isikule tagatisraha ei tagastata. Tagatisraha tasaarveldatakse enampakkumise ostuhinnaga.

(13) Enampakkumise võitja on tonni põlevkivi kaevandamisõiguse eest kõrgeima pakkumise teinud isik. Enampakkumise võitja omandab enda pakutud hinna eest pakkumises märgitud põlevkivi koguse kaevandamisõiguse, kusjuures põlevkivi kogus ei või olla suurem kui enampakkumise objekti kogumaht. Kui enampakkumise võitja poolt pakkumises märgitud kogus on enampakkumise objekti kogumahust väiksem, saab enampakkumisel olla mitu võitjat. Pakkumisi teinud isikud järjestatakse vastavalt tonni põlevkivi kaevandamisõiguse eest pakutud hinnale kahanevas järjestuses, milles toimub pakkumiste rahuldamine. Kõrgema pakutud hinnaga võrreldes järgmise pakkumise teinud isik omandab kaevandamisõiguse enampakkumiselt tema poolt enampakkumisel tehtud pakkumises märgitud hinnaga ja mahus või mahus, mis on jäänud üle kõrgema pakkumise teinud isiku või isikute poolt omandatud koguse enampakkumise objekti kogumahust mahaarvamisel. Omandatud kaevandamisõiguste mahud kokku ei tohi ületada enampakkumise objekti kogumahtu.

(14) Enampakkumine tunnistatakse nurjunuks, kui selle käigus, olenemata põhjustest, ei selgu enampakkumise võitja. Enampakkumise nurjumise korral võib loa andja korraldada uue enampakkumise.

(15) Loa andja kinnitab oma otsusega enampakkumise võitja poolt järgmisel kalendriaastal rohkem kaevandada lubatud põlevkivi koguse, lähtudes enampakkumisel omandatud põlevkivi kaevandamisõiguse suuruselt. Loa andja keeldub taotluses märgitud põlevkivi koguse kinnitamisest isikutele, kes enampakkumisel põlevkivi kaevandamisõigust ei omandanud.

(16) Enampakkumise tulud laekuvad riigieelarvesse.

(17) Tagantjärele kaevandatava põlevkivi koguse kaevandamisõiguse enampakkumisel müümise korra ja enampakkumise alghinna kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega. [RT I, 07.07.2015, 3- jõust. 17.07.2015]

§ 26. Maavara kaevandamise aastamäär ja lubatud maksimaalne aastamäär

(1) Maavara kaevandamise aastamäär on aastas keskmiselt kaevandatav maavaravaru kogus, mille kaevandamisega tagatakse loa kehtivusaja jooksul mäeeraldise maavaravaru ammendamine.

(2) Maavara kaevandamise aastamäär määratakse kaevandamisloa taotluse alusel, arvestades keskkonnanõudeid ja kaevandamisel kasutatavat tehnoloogiat.

(3) Maavara kaevandamise lubatud maksimaalne aastamäär on maksimaalselt kaevandada lubatud maavaravaru kogus aastas.

(4) Kaevandamise lubatud maksimaalne aastamäär määratakse turba ja põlevkivi kaevandamisel. Teiste maavarade kaevandamisel määratakse kaevandamise lubatud maksimaalne aastamäär, kui see on vajalik keskkonnanõuete täitmiseks. Põlevkivi kaevandamise lubatud maksimaalset aastamäära või osa sellest on lubatud võõrandada isikule, kellel on kehtiv põlevkivi kaevandamise luba. Võõrandamislepingu ära kirja ning loa muutmise taotluse loa andjale esitamisel loetakse võõrandatav kaevandamise lubatud maksimaalne aastamäär loovutatuks omandaja kasuks, välja arvatud juhul, kui võõrandaja või omandaja loobub loa muutmise taotlusest või loa andja keeldub loa muutmisest.

[RT I 2008, 48, 267- jõust. 23.11.2008]

(5) Turba kaevandamisel on kaevandamisloa omanikul õigus kaevandamise lubatud maksimaalsest aastamäärast vähem kaevandatud maavaravaru kogus kaevandada järgmise kolme aasta jooksul. Vähem kaevandatud maavaravaru tagantjärele kaevandamisel ei tohi jooksva aasta summaarne kaevandatud maavaravaru kogus ületada keskkonnanõuete täitmiseks kehtestatud kaevandamise lubatud maksimaalset aastamäära, kui see on kaevandamisloaga määratud.

(5¹) Põlevkivi kaevandamise loaga võib põlevkivi aastase kaevandamismäära paindlikumaks kasutamiseks lisaks lubatud maksimaalsele aastamäärale määrata ka kaevandada lubatud aastamäära. Kaevandada lubatud aastamäär võib olla aastate lõikes erinev, kuid ei või olla suurem kui loale märgitud maksimaalne aastamäär. Kaevandada lubatud aastamäär määratakse, kui põlevkivi kaevandamise lubade omanike vahel on kokkulepe, millega tagatakse põlevkivi kaevandamine põlevkivi aastase kaevandamismäära piires. Kokkuleppes peab olema määratud iga kokkuleppe osaliseks oleva kaevandamisloa omaniku kaevandada lubatud aastamäär kokkuleppe kehtivusaja jooksul. Sellisel juhul ei ole loa alusel lubatud kaevandada aastas rohkem, kui loaga määratud kaevandada lubatud aastamäär.

[RT I 2008, 48, 267- jõust. 23.11.2008]

(6) Mäeeraldise kaevandatav maavaravaru ei tohi olla suurem kui kaevandamise aastamäära või kaevandamise lubatud maksimaalse aastamäära ja kaevandamisloa aastateks ümberarvestatud kehtivusaja korrutis.

2. jagu

Kaevandamisloa taotlemine ja kaevandamisloa andmisest keeldumine, kaevandamisloa kehtivuse aeg ja kaevandamisõiguse tasu

§ 27. Kaevandamisloa taotlus

(1) Kaevandamisloa taotlus sisaldab:

1) andmeid loa taotleja ja kaevandaja kohta;

1¹) andmeid maardla kohta;

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

2) andmeid mäeeraldise ja selle geoloogilise uurituse ning mäeeraldise teenindusmaa kohta;

3) andmeid maavara kaevandamise aastamäära ja kaevandamise kestuse kohta;

4) andmeid maavara kavandatava kasutusala kohta;

5) seletuskirja;

6) graafilist lisa;

7) eraõigusliku isiku omandis oleva maavara korral maakasutusõigust tõendavaid dokumente;

8) eraõigusliku isiku omandis oleva maavara korral maavara omaniku kirjalikku nõusolekut maavara kaevandamisloa andmiseks, kui maavara omanik ei ole kaevandamisloa taotleja.

(2) Kaevandamisloa taotluse seletuskiri peab sisaldama andmeid maardla, kavandatava tehnoloogia ja kavandatava kaevandamise keskkonnamõju võimaliku ulatuse kohta ning maapõues tekivate võimalike muutuste ennetamiseks ja vähendamiseks rakendatavate abinõude ja kaevandamisega rikutava maa korrastamise kohta. Kaevandamisloa taotluse seletuskiri peab sisaldama ka andmeid kaevandamise käigus tekivate kaevandamisjätmete kohta.

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(3) Kaevandamisloa taotluse graafiline lisa koosneb taotletava mäeeraldise plaanist ja geoloogilistest läbilõigetest.

(3¹) Kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35²tähenduses, tuleb taotlusele lisada kaevandamisjätmekava. Jätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse jäätmeseaduse §-ga 42¹kehtestatud nõuetest.

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(4) [Kehtetu -RT I 2009, 63, 408- jõust. 28.12.2009]

(5) Kaevandamisloa taotluse vormi ning täpsustatud nõuded taotlusele, seletuskirjale ja graafilisele osale kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#).

§ 28. Kaevandamisloa taotlemine

(1) Kaevandamisloa saamiseks esitab taotleja kaevandamisloa andjale taotluse.

(2) Pärast taotluse saamist kontrollib loa andja taotluse vastavust nõuetele.

(3) Loa andja saadab kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks Eesti Maavarade Komisjonile ja kavandatava kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele, kes teatavad oma arvamuse kirjalikult.

(4) Kaevandamisloa annab üleriigilise tähtsusega maardlas, piiriveekogus, territoriaal- ja sisemeres ning Eesti Vabariigi majandusvööndis Keskkonnaministeerium, arvestades Eesti Maavarade Komisjoni arvamust. Kohaliku tähtsusega maardlas annab kaevandamisloa Keskkonnaamet.
[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

(5) Kui kavandatava tegevusega kaasneb keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse tähenduses oluline keskkonnamõju, annab kaevandamiskoha kohalik omavalitsus ja Eesti Maavarade Komisjon oma arvamuse pärast keskkonnamõju hindamise aruande nõuetele vastavuse kontrollimist.
[RT I, 23.03.2015, 6- jõust. 01.07.2015]

(6) Enne kaevandamisloa saamise, muutmise või ümberregistreerimise taotluse esitamist peab taotleja tasuma riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määrade järgi.

(7) Kaevandamisloa andmise, muutmise ja ümberregistreerimise menetlustoimingute tähtajad kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#).

§ 29. Avatud menetlus ja avatud menetluse algatamisest teatamine

(1) Kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse avatud menetluse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(2) Loa andja avaldab teate kaevandamisloa taotluse esitamise kohta väljaandes Ametlikud Teadaanded ja vajaduse korral taotleja kulul kohalikus või maakonna ajalehes. Kui kaevandamisloaga lubatud tegevusega võib kaasneda oluline regionaalne või üleriigiline keskkonnanähting, avaldatakse teade taotleja kulul vähemalt ühes üleriigilise levikuga ajalehes. Vajaduse korral võib teate avaldada üleriigilise levikuga ajalehes ka muudel juhtudel.

[RT I, 08.07.2014, 3- jõust. 01.08.2014]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teates märgitakse:

- 1) loa taotleja ärinimi, registrikood ja asukoht või nimi, isikukood ja aadress;
- 2) kavandatav tegevuskoht;
- 3) kavandatava tegevuse lühikirjeldus;
- 4) ettepanekute ja vastuväidete ning küsimuste esitamise tähtaeg ja adressaat;
- 5) teave, et igaljuhul on õigus avatud menetluses ettepanekuid ja vastuväiteid esitada.

[RT I, 08.07.2014, 3- jõust. 01.08.2014]

(4) Juhul kui kaevandamisloa andmise menetluses hinnatakse keskkonnamõju, võib loa andja teatada kaevandamisloa taotluse saamisest koos keskkonnamõju hindamise algatamise teatega, arvestades teavitamisviisi valides ka keskkonnaseadustiku üldosa seaduses sätestatud nõudeid.

[RT I, 08.07.2014, 3- jõust. 01.08.2014]

§ 30. Mäeeraldise laiendamine

(1) Kaevandamisloa omanikul on õigus laiendada mäeeraldist külgnevale või lahusolevale mäeeraldisele sama maardla piires, kui olemasoleva loaga antud kaevandatavat maavaravaru jätkub kuni viieks aastaks.

(2) Kui mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa ettevalmistamine maavara looduslikust seisundist eemaldamiseks kestab loa omanikust olenemata põhjustel kauem kui kolm aastat, võib mäeeraldist laiendada kaheksa aastat enne olemasoleva loa alusel kaevandatava maavaravaru lõppemist.

(2¹) Põlevkivi kaevandamisel laiendatakse mäeeraldist ainult kaevandaja taotluse esitamise ajal kehtivatele lubadele kantud põlevkivi kaevandamise lubatud maksimaalse aastamäära ja kaevandada lubatud aastamäära

piires. Kaevandada lubatud aastamäärä võib uuel loal suurendada juhul, kui sõlmitakse uus kokkulepe vastavalt käesoleva seaduse § 26 lõikele 5¹.
[RT I 2008, 48, 267- jõust. 23.11.2008]

(3) Mäeeraldise laiendamise menetlusele kohaldatakse kaevandamisloa andmise menetluse kohta sätestatud.

(4) Mäeeraldise laiendamise korral muudetakse olemasolevat kaevandamisloa, muutes vastavalt vajadusele kaevandamisloa kehtivust ja muid loale märgitud nõudeid.

§ 30¹. Uue mäeeraldise andmine põlevkivi kaevandamisel

(1) Kui kehtiva põlevkivi kaevandamise loaga antud kaevandatavat maavaravaru jätkub kuni viieks aastaks ning kaevandamisloa omanik taotleb uut kaevandamisloa uue mäeeraldise saamiseks, menetletakse nimetatud taotlust eelisjärjekorras kehtivat põlevkivi kaevandamise luba mitteomavate isikute taotluste ees. Sellisel juhul ei kohaldata käesoleva seaduse § 32.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tingimustel antakse põlevkivi kaevandamise luba ainult kaevandaja taotluse esitamise ajal kehtivatele lubadele kantud põlevkivi kaevandamise lubatud maksimaalse aastamäärä ja kaevandada lubatud aastamäärä piires. Kaevandada lubatud aastamäärä võib uuel loal suurendada juhul, kui sõlmitakse uus kokkulepe vastavalt käesoleva seaduse § 26 lõikele 5¹.
[RT I 2008, 48, 267- jõust. 23.11.2008]

§ 31. Puudused kaevandamisloa taotluses

Kui kaevandamisloa taotluses esinevad olulised puudused, võib loa andja tagastada taotluse seda läbi vaatamata.

§ 32. Kaevandamisloa andmine enampakkumisel

(1) Kui samale riigi omandis olevale maavarale on esitanud kaevandamisloa taotluse mitu isikut ja esitatud taotlusi ei saa üheaegselt rahuldada, müüakse kaevandamisõigus enampakkumisel **Vabariigi Valitsuse** kehtestatud korras.

(2) Enampakkumise korraldab kaevandamisloa andja. Enampakkumine korraldatakse, kui 30 päeva jooksul kaevandamisloa andmise menetluse algatamise teate avaldamisest arvates esitatakse samale või osaliselt kattuvale maapõue osale teine kaevandamisloa saamise taotlus.

(3) Enne enampakkumise algatamist kontrollitakse, kas esitatud taotlustes esinevad käesoleva seaduse § 34 punktides 1–14, 17–18 ja 20–21 nimetatud asjaolud. Enampakkumine korraldatakse nende taotluste vahel, millele ei rakendu käesolevast seadusest tulenevad kaevandamisloa andmisest keeldumise alused.
[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(4) Enampakkumise korraldamisel peatub kaevandamisloa taotluse menetlus kuni enampakkumise võitja väljakuulutamiseni või enampakkumise nurjunuks tunnistamiseni.

(5) Enampakkumisel osalemise eest võib loa andja kehtestada tagatisraha. Tagatisraha peab olema kõigile enampakkumisest osavõtjatele võrdne ning ei tohi olla suurem kui 1600 eurot. Pärast enampakkumise võitja selgumist tagastatakse tagatisraha pakkumise mittevõitnud isikutele. Enampakkumise nurjanud isikule tagatisraha ei tagastata.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(6) Enampakkumine tunnistatakse nurjunuks, kui selle käigus, olenemata põhjustest ei selgu enampakkumise võitja. Enampakkumise nurjanud taotleja taotlus tagastatakse taotlejale kahe nädala jooksul pärast enampakkumise edukaks tunnistamist.

(7) Pärast enampakkumise võitja väljakuulutamist jätkab loa andja enampakkumise võitnud taotleja taotluse menetlemist. Taotlused, mis enampakkumist ei võitnud, tagastatakse taotlejatele kahe nädala jooksul pärast enampakkumise võitja väljakuulutamist.

(8) Enampakkumise nurjumise või võitja loobumise korral menetletakse järgmise parima pakkuja taotlust. Võrdsete pakkumiste korral menetletakse varem laekunud taotlust.

§ 33. Täiendav nõusolek kaevandamisloa andmiseks

(1) Kaevandamisloa andmiseks on vaja täiendavat nõusolekut:

- 1) valdkonna eest vastutavalt ministrilt, kui luba taotletakse riigikaitse tähtsusega objekti piires või kui kaevandamine võib kahjustada riigikaitseobjekti või põhjustada häireid selle tegevuses;
- 2) valdkonna eest vastutavalt ministrilt, kui kaevandamine võib häirida piirirahu, takistada riigipiiri valvamist või kui maavara soovetakse kaevandada kalmistu piires;
- 3) valdkonna eest vastutavalt ministrilt, kui kaevandamisloa taotletakse muinsuskaitsealale või kinnismälestisele või nende kaitsevöönditesse;

3¹) valdkonna eest vastutavalt ministrilt, kui kaevandamisloa taotletakse metallitoorme või põlevkivi kaevandamiseks;

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

4) kehtiva üldgeoloogilise uurimistöö loa või kehtiva uuringuloa omanikult või ühe aasta jooksul pärast loa kehtivuse lõppemist isikult, kellele üldgeoloogilise uurimistöö luba või uuringuluba oli antud, kui luba taotletakse temale varem maavara otsinguks antud üldgeoloogilise uurimistöö loaga või uuringuloaga määratud uuringuruumi piires.

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud täiendava nõusoleku kaevandamisloa andmiseks küsib loa andja.

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

§ 34. Kaevandamisloa andmisest keeldumine

(1) Kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui:

- 1) loa taotlejal ei ole eraisikule kuuluva maavara kaevandamiseks maa kasutamise õigust;
- 2) loa taotleja kavatseb kasutada avakaevandamist ja kaitstava loodusobjekti kaitse-eeskiri keelab maavara kaevandamise või kaevandamine kahjustab loodusobjekti, mille kaitse alla võtmine on menetluses;
- 3) loa taotleja kavatseb kasutada allmaakaevandamist ja kaevandamine kahjustab kaitstavat loodusobjekti või loodusobjekti, mille kaitse alla võtmine on menetluses;
- 4) puudub käesoleva seaduse §-s 33 nimetatud täiendav nõusolek;
- 5) kivim, setend, vedelik või gaas, mille kaevandamiseks luba taotletakse, ei ole maavarana arvele võetud;
- 6) sama maavara kaevandamiseks varem antud kaevandamislubades fikseeritud aastased kasutusmäärad ületavad maksimaalselt kaevandada lubatud maavaravaru kogust aastas või kui loa andmise korral see ületatakse;
- 7) maavaravaru, mille kaevandamiseks mäeeraldist taotletakse, on suurem käesoleva seaduse § 26 alusel arvutatust;
- 8) taotletava kaevandamisloa alusel tehtavad tööd piiraksid oluliselt varem antud kaevandamisloast tulenevate õiguste või kohustuste teostamist;
- 9) 30 päeva jooksul, arvates kaevandamisloa andmise menetluse algatamisest, esitatakse samale või osaliselt kattuvale maa-alale mäeeraldise laiendamise taotlus;
- 10) taotleja esitab loa taotlemisel teadlikult valeandmeid;
- 11) kaevandamise mõjupiirkonnas ei ole kavandatud keskkonnaregistrisse kantud teise maavaravaru kasutuskõlblikuna säilitamist;
- 12) luba taotletakse maa-alale selliselt, et mäeeraldisest jääb välja osa kinnitatud aktiivsest varust, mille hilisem iseseisev kasutamine ei ole majanduslikult põhjendatud, ja selle maavaravaru mäeeraldisest väljajätmine ei tulene seadusest või ei ole vajalik vara või keskkonna kaitseks;
- 13) kaevandamisega rikutud maad ei ole võimalik mõistlike kulutustega kasutamiskõlblikuks korrastada;
- 14) kaevandamine on vastuolus riiklike huvidega;
- 15) loa andmiseks korraldati enampakkumine ja isiku taotlust ei tunnistanud edukaks ega kohaldatud käesoleva seaduse § 32 lõikes 8 sätestatud;
- 16) kohalik omavalitsus ei ole kaevandamisloa andmisega nõustunud;
- 17) luba taotletakse põlevkivi kaevandamiseks, kuid puudub põlevkivi kasutamist käsitlev valdkonna arengukava;

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

18) kaevandamiseks taotletava maavaravaru kasutamissuund on vastuolus põlevkivi kasutamist käsitleva valdkonna arengukavaga;

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

19) keskkonnamõju hindamise tulemusel selgub, et kaevandamisega kaasneb oluline keskkonnamõju ja seda ei ole võimalik ära hoida ega leevendada.

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

20) nõutav on kaevandamisjäätmekava esitamine, kuid seda ei ole esitatud, või ei vasta esitatud jäätmekava nõuetele ning puudused jäetakse selleks antud tähtaja jooksul kõrvaldamata;

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

21) taotlejale on määratud karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud.

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 16 nimetatud juhul tohib kaevandamisloa anda Vabariigi Valitsuse nõusolekul.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 17 nimetatud põlevkivi kasutamist käsitleva valdkonna arengukava kinnitab Riigikogu.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 35. Kaevandamisloa

(1) Kaevandamisloale kantakse loa omaniku ja kaevandaja nimi, registri- või isikukood ja aadress.

- (2) Kaevandamisloale märgitakse:
- 1) mäeeraldise asukoht ja maavaravaru suurus;
 - 2) mäeeraldise suurus;
 - 3) maavaravaru kaevandamiseks vajaliku mäeeraldise teenindusmaa suurus;
 - 4) maavaravaru kasutusala;
 - 5) maavara kaevandamise keskmine aastamäär või maavara kaevandamise maksimaalne lubatud aastamäär;
 - 6) loa kehtivuse aeg;
 - 7) korrastatava maa kasutamise otstarve;
 - 8) nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavaravarude ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks.

(2¹) Kui on nõutav kaevandamisjäätmekava esitamine, on jäätmeseaduse § 42¹ nõuete kohaselt koostatud ja kinnitatud jäätmekava kaevandamisloa lahutamatu osa.
[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(3) Kaevandamisloa vormi kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#).
[RT I 2005, 15, 87- jõust. 03.04.2005]

§ 36. Kaevandamisloa andmise avalikustamine ja loa andmine

(1) Kaevandamisloa andmisest ja muutmisest kuulutab loa andja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

(2) Kaevandamisloa andmise või muutmise teade peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) loa saaja ärinime, registrikoodi ja aadressi või nime, isikukoodi ja aadressi;
 - 2) tegevuskoha aadressi;
 - 2¹) maardla ja mäeeraldise nimetust;
- [RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]
- 3) tegevuse lühikirjeldust;
 - 4) loa kehtivuse aega.

(3) Maavara kaevandamise loa saadab loa andja loa omanikule tähitud kirjaga või annab selle loa omanikule allkirja vastu.
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

§ 37. Kaevandamisloa kehtivusaeg

(1) Kaevandamisloa antakse kuni 30 aastaks maavaravaru kaevandamiseks dolokivi-, fosforiidi-, kristalliinse ehituskivi, lubjakivi-, metallitoorme-, põlevkivi-, savi- või turbamaardlas ja üleriigilise tähtsusega liivamaardlas ning kuni 15 aastaks järvelubja-, järvemuda-, kruusa- või meremudamaardlas ja kohaliku tähtsusega liivamaardlas, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul.
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(2) Kui kaevandamisloa taotluse menetlemisel selgub, et maardla maavaravaru ei ole võimalik käesoleva paragrahvi lõikega 1 sätestatud aja jooksul ammendada ja järelejääva varu kasutamine teise kaevandamisloa alusel on majanduslikult ebaotstarbekas, on loa andjal õigus anda luba kuni viie aasta võrra pikemaks ajaks.

§ 38. Kaevandamisloa kehtivusaja pikendamine

(1) Kui kaevandamisloa kehtivusaja jooksul pole maavaravaru mäeeraldise piires täielikult ammendatud või kaevandamisega rikutud maad ei ole korrastatud, pikendab loa andja loa kehtivust loa omaniku taotluse alusel dolokivi-, fosforiidi-, kristalliinse ehituskivi, lubjakivi-, metallitoorme-, põlevkivi-, savi- või turbamaardlas ja üleriigilise tähtsusega liivamaardlas kokku mitte üle kümne aasta ning järvelubja-, järvemuda-, kruusa- või meremudamaardlas ja kohaliku tähtsusega liivamaardlas kokku mitte üle viie aasta, kui loa omanik on saanud taotluses nimetatud ajaks kinnisasja kasutamise õiguse.
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(2) Mäeeraldise laiendamise korral pikendatakse kaevandamisloa, lähtudes käesoleva seaduse §-s 37 sätestatust.

§ 39. Maavara kaevandamisõiguse tasu

Maavara kaevandamisõiguse tasu arvutatakse ja makstakse keskkonnatasude seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide järgi.
[RT I 2005, 67, 512- jõust. 01.01.2006]

§ 40. Maavaravaru kaevandamise mahu aruande esitamine

[RT I 2005, 67, 512- jõust. 01.01.2006]

(1) Kaevandamisloa omanik on kohustatud esitama loa andjale kord kvartalis maavaravaru kaevandamise mahu aruande.
[RT I 2005, 67, 512- jõust. 01.01.2006]

(2) Maavaravaru kaevandamise mahu aruande esitamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#).
[RT I 2005, 67, 512- jõust. 01.01.2006]

(3) Maavaravaru kaevandamise mahu aruande esitamise korraga määratakse maavaravaru kaevandamise mahu aruande esitamise ja andmete keskkonnaregistrile edastamise kord ning kaevandamise aastase mahu andmete esitamise vorm.
[RT I 2005, 67, 512- jõust. 01.01.2006]

(4) Maavara kaevandamise mahu aruande tähtaegselt esitamata jätmise eest teeb Keskkonnaamet isikule, kellele oli antud kaevandamisluba, ettekirjutuse aruande esitamiseks.
[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

(5) Kui kaevandamisloa omanik ei täida käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud ettekirjutust, rakendab Keskkonnaamet sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatu kohaselt. Sunniraha ülemmäär on 640 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 41. [Kehtetu -RT I 2005, 67, 512- jõust. 01.01.2006]

3. jagu

Kaevandamisloa muutmine, kehtetuks tunnistamine ja peatamine ning kaevandamisõiguse loovutamine

§ 42. Kaevandamisloa muutmine

(1) Kaevandamisluba muudetakse, kui:

- 1) käesoleva seaduse § 27 lõike 1 punktis 1 nimetatud andmed on muutunud;
- 2) loaga määratud nõuete aluseks olnud õigusnormid on muutunud;
- 3) loaga lubatud tegevusest tulenev saastus on nii suur, et põhjustab loaga lubatud tegevuskohas ja selle ümbruses keskkonna olulisi kahjulikke muutusi;
- 4) õnnetuse vältimiseks tuleb kasutada kaevandamisloaga määramata meetmeid;
- 5) loa omanik taotleb mäeeraldise laiendamist või on nõuetekohaselt korrastanud osa kaevandamisega rikutud maast;
- 6) loa omanik on esitanud selleks põhjendatud taotluse;
- 7) põlevkivi aastane kaevandamismäär on väiksem kui kehtivatele lubadele märgitud kaevandamise lubatud maksimaalsed aastamäärad kokku ning põlevkivi aastasest kaevandamismäärast kinnipidamist ei tagata käesoleva seaduse § 26 lõikes 5¹ sätestatud kokkulepet kasutades;
[RT I 2008, 48, 267- jõust. 23.11.2008]
- 8) kaevandamisjäätmekava muutmise või uue jäätmekava esitamise tõttu on vaja muuta loale märgitud nõudeid.
[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1 alusel algatatud loa muutmise menetlusele avatud menetluse sätteid ei kohaldata.

(3) Kui käesoleva seaduse § 26 lõikes 5¹ sätestatud kokkulepet ei saavutata, vähendatakse iga kaevandamislubade omaniku aastast põlevkivi kaevandamise lubatud maksimaalset aastamäära proportsionaalselt talle kaevandamislubadega antud maksimaalse aastamäära osakaalule selle mahu suhtes, mille võrra põlevkivi aastane kaevandamismäär on väiksem kui kehtivatele lubadele märgitud maksimaalsed aastamäärad kokku. Kaevandamisloa omanik võib ise määrata, millistel talle antud lubadel millises osas lubatud maksimaalset aastamäära vähendatakse. Kaevandamisloal lubatud maksimaalse aastamäära muutmisel muudetakse vajaduse korral ka kaevandamisloa kehtivusaega vastavalt käesoleva seaduse § 26 lõikele 6.
[RT I 2008, 48, 267- jõust. 23.11.2008]

§ 43. Kaevandamisloa kehtetuks tunnistamine

(1) Kaevandamisloa andja tunnistab loa kehtetuks, kui:

- 1) loa omanik teavitab loa andjat oma soovist loobuda kaevandamisõigusest, kusjuures loa omanik on täitnud loast tulenevad kohustused;
- 2) loa omanik on rikkunud loaga määratud mäeeraldise või mäeeraldise teenindusmaa piires käesoleva seaduse või selle alusel kehtestatud õigusaktide nõudeid ja tal on nimetatud rikkumise eest rohkem kui üks kehtiv karistus;
- 3) kaevandamisega on kaasnenum ettenägematu keskkonnamõju, mida loa omanikul ei ole võimalik lubatud piiridesse viia;
- 4) kaevandamisloa omaniku rakendatavad abinõud ei hoiu keskkonnamõju lubatud piirides;

- 5) kaevandamisloa omanik oli loa taotluses esitanud teadlikult valeandmeid;
6) nõutav on kaevandamisjäätmekava esitamine, kuid seda ei ole esitatud, või ei vasta esitatud jäätmekava nõuetele ning puudused jäetakse selleks antud tähtaja jooksul kõrvaldamata;
[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]
7) kaevandamisjäätmete käitlemisega seotud tegevus ei vasta kaevandamisjäätmekavale;
[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]
8) jäätmeseaduse § 73 lõike 2 punkti 8 kohaselt peab loa omanikul olema ka jäätmeluba, kuid kehtiv jäätmeluba puudub.
[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(2) Kaevandamisloa andja teavitab loa kehtetuks tunnistamisest mäeeraldise asukoha kohalikkude omavalitsust.

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatule on kaevandamisloa andjal õigus luba kehtetuks tunnistada, kui loa omanik ei ole viie aasta jooksul loa andmisest arvates alustanud loaga määratud mäeeraldise piires maavaravaru kaevandamist.
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

§ 44. Kaevandamisõiguse loovutamine ja kaevandamisloa ümberregistreerimine

(1) Kaevandamisloa omanikul on loa kehtivuse ajal õigus loast tulenevad õigused ja kohustused loovutada isikule, kelle tegevusalaks äriregistri järgi on maavaravaru kaevandamine.

(2) Kaevandamisõiguse omandamiseks peab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik esitama kaevandamisloa andjale taotluse loa ümberregistreerimiseks enda nimele. Ümberregistreerimise taotlusele lisatakse loa omaniku kaevandamisõiguse loovutamise kirjalik nõusolek. Kaevandamisloa ei registreerita ümber isiku nimele, kellele on määratud karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud.
[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(3) Kaevandamisõigus tekib kaevandamisloa ümberregistreerimisele järgneval tööpäeval, kui taotlusest ei tulene hilisem tähtaeg, või pärast maa kasutamise õiguse saamist, kui see omandatakse pärast kaevandamisloa ümberregistreerimist.

(4) Kaevandamisloa ümberregistreerimine tähendab loa omaniku andmete muutmist loal. Ümberregistreerimise menetlusele haldusmenetluse seaduse avatud menetluse sätteid ei kohaldata.

(5) Kaevandamisloa ümberregistreerimisel loetakse kaevandamisloa saaja suhtes siduvaks ka loa lisaks olev kaevandamisjäätmekava.
[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

4. peatükk ÜLDGEOLOOGILISE UURIMISTÖÖ, GEOLOOGILISE UURINGU JA MAAVARAVARU KAEVANDAMISEGA RIKUTUD MAA KORRASTAMINE

1. jagu Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu rikutud maa korrastamine

§ 45. Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringuga rikutud maa korrastamine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa omanik on kohustatud korrastama uuringuruumi teenindusala.

(2) Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringuga rikutud maa korrastamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#).

(3) Kui üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa omanik ei ole tehnoloogia seisukohalt otstarbekal ajal korrastamistööd alustanud, teeb loa andja talle ettekirjutuse, mille täitmata jätmise korral rakendatakse sunnivahendit asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.
[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(4) Juriidilisest isikust üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa omaniku likvideerimise korral korraldavad rikutud maa korrastamiskohustuse täitmise likvideerijad.

(5) Uuringuruumi teenindusala peab olema korrastatud enne üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu aruande esitamist või, kui aruannet ei esitata, siis enne üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa kehtivuse lõppemist.

§ 46. Korrastamiskohustuse täidetuks tunnistamine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö või uurimistöö uuringuruumi teenindusala korrastamise kohta koostab töö tegija akti, mis tuleb kooskõlastada kinnisasja valdajaga.

(2) Korrastamiskohustus on täidetud, kui uuringuruumi teenindusala korrastamise akti on heaks kiitnud Keskkonnaamet.

[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

(3) Keskkonnaamet kiidab uuringuruumi teenindusala korrastamise akti heaks, kui uuringuruumi teenindusala on korrastatud nõuetekohaselt.

[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

§ 47. Ettenägematute korrastamisvigade kõrvaldamine

(1) Kui kolme aasta jooksul pärast käesoleva seaduse §-s 46 nimetatud uuringuruumi teenindusala korrastamise akti heakskiitmist ilmnevad korrastatud alal keskkonnakahjustused, mida ei olnud võimalik akti heakskiitmisel ette näha, kuid mis on tingitud korrastamisnõuete eiramisest, teeb loa andja isikule, kellele oli antud üldgeoloogilise uurimistöö luba või uuringuluba, ettekirjutuse kahjustuste kõrvaldamiseks.

(2) Kui isik, kellele oli antud üldgeoloogilise uurimistöö luba või uuringuluba, ei täida käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettekirjutust tähtaja jooksul, rakendatakse sunnivahendit asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

2. jagu

Maavaravaru kaevandamisega rikutud maa korrastamine

§ 48. Maavaravaru kaevandamisega rikutud maa korrastamine

(1) Kaevandamisloa omanik on kohustatud maavaravaru kaevandamisega rikutud maa korrastama korrastamisprojekti alusel.

(2) Korrastamisprojekti rakendamiseks annab nõusoleku Keskkonnaamet, arvestades Eesti Maavarade Komisjoni arvamust.

[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

(3) Kaevandamisloa omanik on kohustatud esitama loa andjale kord aastas andmed maavaravaru kaevandamisega maa rikkumise ja rikutud maa korrastamise kohta.

(4) Maavaravaru kaevandamisega rikutud maa korrastamisel tuleb tagada, et:

- 1) kaevandamisala põhjavee režiim vastaks maa kasutamise sihtotstarbele;
- 2) korrastatud ala sobiks ümbritsevasse maastikku;
- 3) korrastatud ala reljeef ja pinnavormid oleksid võimalikult looduslähedased;
- 4) korrastatud ala ei kujutaks oma iseärasustest tulenevalt ohtu seal liikuvatele inimestele.

(4¹) Kaevandamisega rikutud maa korrastamise või ehitamise eesmärgil kaevandamisjäätmete tagasipanemisel pealmaa- või allmaakaevandamise käigus tehtud kaeveõntesse peab kaevandamisloa omanik:

- 1) tagama kaeveõntede füüsilise stabiilsuse ja vajumite tekke vältimise, võttes arvesse jäätmeseaduse §-ga 33¹ kehtestatud nõudeid;
- 2) vältima pinnase, pinna- ja põhjavee saastumist;
- 3) tagama kaeveõntesse tagasi paigutatud kaevandamisjäätmete korrastamisjärgse seire vastavalt jäätmeseaduse §-ga 33¹ sätestatud nõuetele.

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(4²) Vee seisundi halvenemise ning õhu ja pinnase saastumise vältimiseks kohaldatakse kaevandamisega rikutud maa korrastamisel jäätmeseaduse § 33¹ lõike 8 alusel valdkonna eest vastutava ministri määrusega kehtestatud nõudeid.

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(5) Maavaravaru kaevandamisega rikutud maa korrastamise korra ja korrastamise projektile esitatavad nõuded kehtestab **valdkonna eest vastutav minister**. Maavaravaru kaevandamisega rikutud maa korrastamise korraga määratakse:

- 1) maavaravaru kaevandamisega maa rikkumise ja rikutud maa korrastamise kohta andmete esitamise kord;
- 2) maavaravaru kaevandamisega maa rikkumise ja rikutud maa korrastamise aruande vorm;

- 3) korrastamisprojekti koostamisele seatavate tingimuste loetelu;
- 4) korrastamisprojektile esitatavad nõuded;
- 5) korrastatava maa pinnavormidele ja seal kavandatavatele rajatistele esitatavad nõuded, lähtudes korrastatava maa kasutamise sihtotstarbest;
- 6) mullakäitluse nõuded;
- 7) korrastamistöde vastuvõtukomisjoni (edaspidi *komisjon*) töökord.

(5¹) Kaeveõnnte täitmisel kasutatavate muude kui kaevandamisjäätmete suhtes kohaldatakse asjakohastel juhtudel jäätmeseaduse, sealhulgas selle § 33 lõike 1 punkti 1 alusel valdkonna eest vastutava ministri määrusega prügilate kohta kehtestatud nõudeid.
[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(6) Korrastamisprojekti koostamise õigus on projekti koostamisega tegeval isikul kaevandamisseaduse § 10 tähenduses.

(7) Juriidilisest isikust kaevandamisloa omaniku likvideerimise korral korraldavad rikutud maa korrastamiskohustuse täitmise likvideerijad.

(8) Maavaravaru kaevandamisega rikutud maa tuleb korrastada enne kaevandamisloa kehtivuse lõppemist.

(9) Kui maavaravaru kaevandamisega rikutud maad ei ole korrastatud enne kaevandamisloa kehtivuse lõppemist, kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 49 sätestatud.
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

§ 49. Rikutud maa korrastamise tagamine

(1) Kui kaevandamisloa omanik või isik, kellele kaevandamisluba oli antud ei ole tehnoloogia seisukohalt otstarbekal ajal rikutud maa korrastamistööd alustanud, teeb kaevandamisloa andja talle ettekirjutuse, mille täitmata jätmise korral kohaldatakse sunnivahendit asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Ettekirjutusega määratakse korrastamistöödega alustamise tähtaeg ja nende kalenderplaan. Isikuks, kellele kaevandamisluba oli antud, loetakse isikut, kes oli kaevandamisloa omanik loa kehtivuse lõppemise ajal.
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(2) Kui kaevandamisloa omanik või isik, kellele kaevandamisluba oli antud ei tee korrastamistööd maavaravaru kaevandamisega rikutud maa korrastamise korra kohaselt, teeb kaevandamisloa andja talle ettekirjutuse, mille täitmata jätmise korral kohaldatakse sunnivahendit asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud ettekirjutusi ei täideta, määratakse rikutud maa korrastamistööde alustamata jätmise eest või maavaravaru kaevandamisega rikutud maa korrastamise korra nõuete täitmata jätmise eest sunniraha kuni 3200 eurot mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa ühe hektari kohta.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(4) Kui maavaravaru kaevandamisega rikutud maal on kaevandamisega seotud tegevus lõpetatud ja kaevandamisloa omanik või isik, kellele kaevandamisluba oli antud ei ole rikutud maad korrastanud, asendatakse sunniraha võtmise asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(5) Kui kinnisasja omanik ei luba pärast kaevandamisloa kehtivuse lõppemist korrastamistegevust oma kinnisasjal, läheb selle kinnisasja korrastamiskohustus üle kinnisasja omanikule.
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(6) Kui kinnisasja omanik ei tee korrastamistööd maavaravaru kaevandamisega rikutud maa korrastamise korra kohaselt, teeb kaevandamisloa andja talle ettekirjutuse, mille täitmata jätmise korral kohaldatakse sunnivahendit asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(7) Kui kinnisasja omanik ei ole ühe aasta jooksul pärast korrastamiskohustuse talle üleminekut rikutud maa korrastamistööd alustanud, teeb kaevandamisloa andja talle ettekirjutuse, mille täitmata jätmise korral kohaldatakse sunnivahendit asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Ettekirjutusega määratakse korrastamistöödega alustamise tähtaeg ja nende kalenderplaan.
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(8) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 6 või 7 nimetatud ettekirjutust ei täideta, määratakse rikutud maa korrastamistööde alustamata jätmise eest või maavaravaru kaevandamisega rikutud maa korrastamise korra nõuete täitmata jätmise eest sunniraha kuni 3200 eurot mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa ühe hektari kohta kinnisasja piiresse jäävas osas.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 50. Rikutud maa korrastamiskohustuse täidetuks tunnistamine ja korrastamistööde vastuvõtukomisjon

(1) Rikutud maa korrastamiskohustuse tunnistab täidetuks kaevandamisloa andja, arvestades komisjoni ettepanekut. Komisjoni moodustab ja selle juhataja määrab loa andja.

(2) Komisjoni koosseisu nimetatakse loa andja esindaja, loa omaniku esindaja, mäeeraldise teenindusmaa kinnisasja omanik või tema esindaja või riigimaa korral kinnisasja valitseja või tema volitatud isik, kohaliku omavalitsuse esindaja ja vajalik arv asjatundjaid komisjoni moodustaja äranägemisel. Üleriigilise tähtsusega maardla korral nimetatakse komisjoni koosseisu ka Keskkonnaministeeriumi esindaja.

(3) Komisjoni ülesanded on:

1) kontrollida korrastamistööde ja korrastatud maa vastavust maavaravaru kaevandamisega rikutud maa korrastamise korra nõuetele;

2) teha komisjoni moodustajale ettepanek rikutud maa korrastatuks tunnistamise kohta, kui see on korrastatud nõuetekohaselt, või teha motiveeritud ettepanek jätta rikutud maa korrastatuks tunnistamata, kui see ei ole korrastatud nõuetekohaselt.

(4) Rikutud maa korrastatuks tunnistamise otsuse koopiat edastab Keskkonnaamet maakatastri volitatud töötlejale.

[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

§ 51. Ettenägematute korrastamisvigade kõrvaldamine

(1) Kui kolme aasta jooksul pärast maavaravaru kaevandamisega rikutud maa korrastatuks tunnistamise otsuse tegemist ilmnevad keskkonnakahjustused, mida ei olnud võimalik rikutud maa korrastatuks tunnistamise ajal ette näha, kuid mis on tingitud korrastamisnõuete eiramisest, teeb loa andja kaevandamisloa omanikule või isikule, kellele oli antud kaevandamisluba, või korrastamiskohustuse kinnisasja omanikule ülemineku korral kinnisasja omanikule ettekirjutuse keskkonnakahjustuste kõrvaldamiseks.

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(2) Kui kaevandamisloa omanik või isik, kellele on antud kaevandamisluba, või korrastamiskohustuse kinnisasja omanikule ülemineku korral kinnisasja omanik ei täida käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettekirjutust tähtaja jooksul, rakendatakse sunnivahendit asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

5. peatükk

KINNISASJA OMANIKU SUHTED ÜLDGEOLOOGILISE UURIMISTÖÖ LOA, UURINGULOJA JA KAEVANDAMISLOA OMANIKUGA

§ 52. Eraõiguslikule isikule kuuluva kinnisasja kasutamise õigus

(1) Kui üldgeoloogiline uurimistöö ei ole maavarade otsing, on kinnisasja omanik kohustatud seda oma kinnisasjal lubama.

(2) Üldgeoloogilist uurimistööd ei või teha kinnisasja omaniku nõusolekuta viljapuuaias, õues või hoonete all ning elamule lähemal kui 50 meetrit.

(3) Eraõiguslikule isikule kuuluval kinnisasjal võib teha geoloogilist uuringut, maavaraotsingut või kaevandada maavaravaru kokkuleppel kinnisasja omanikuga.

§ 53. Riigi- või munitsipaalomandisse kuuluva kinnisasja kasutamine

(1) Riigi- või munitsipaalomandisse kuuluva kinnisasja kasutamiseks üldgeoloogiliseks uurimistööks või geoloogiliseks uuringuks on vajalik riigivara valitseja või valla- või linnavalitsuse kirjalik kooskõlastus. Maareformi seaduse § 31 lõikes 2 nimetatud maa puhul eraldi luba ei anta ning uuringuloa väljaandmine annab ka õiguse nimetatud maa kasutamiseks üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu eesmärgil.

[RT I, 15.03.2013, 26- jõust. 20.03.2013]

(2) Riigi- või munitsipaalomandisse kuuluva kinnisasja kasutamine üldgeoloogiliseks uurimistööks ja geoloogiliseks uuringuks on tasuta.

(3) Riigi- või munitsipaalomandisse kuuluv kinnisasi antakse kaevandamisloa taotlejale maavaravaru kaevandamiseks kasutada rendile andmise, kasutusvalduse või hoonestusõiguse seadmise teel. Riigile kuuluva

kinnisasja maavaravaru kaevandamiseks andmise korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#). Munitsipaalomandisse kuuluva kinnisasja maavaravaru kaevandamiseks andmise korra kehtestab valla- või linnavolikogu.

(4) Riigi- või munitsipaalomandisse kuuluv kinnisasi loovutatakse maavara kaevandamiseks isikule, kellele loa andja on otsustanud loa anda. Kinnisasja maavaravaru kaevandamiseks andmisel ei korraldata avalikku enampakkumist ega eelläbirääkimistega pakkumist.

(5) Riigile kuuluva kinnisasja maavaravaru kaevandamiseks andmise korraldab riigivara valitseja või tema volitatud isik. Munitsipaalomandisse kuuluva kinnisasja andmist maavaravaru kaevandamiseks korraldab valla- või linnavalitsus.

(6) Maavaravaru kaevandamiseks antud riigi omandisse kuuluva kinnisasja kasutamise aastane tasumäär on viis protsenti maa maksustamise hinnast või, kui on tehtud maa erakorraline hindamine, viis protsenti maa erakorralisel hindamisel määratud maa maksumusest. Munitsipaalomandisse kuuluva kinnisasja maavaravaru kaevandamiseks andmise aastase tasumäära kehtestab valla- või linnavolikogu.

(7) Maa kasutamise õiguse saanud isik tasub kinnisasja kaevandamiseks andmisega seotud kulud.

§ 54. Ajutised ehitised üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu alal

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa omanikul on õigus loaga määratud uuringualal rajada puurauke, kaeveõõsi ja geoloogiliseks tööks vajalikke ajutisi ehitisi põhjendatud mahus, raiuda maha geoloogilist tööd takistavaid puid ning tasandada uuringuplatsi.

(2) Kinnisasja omanikul ei ole üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa kehtivuse ajal geoloogiliseks tööks püstitatud ajutise ehitise kasutamise õigust ning ehitise ei muutu üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa kehtivuse ajal tema kinnisasja oluliseks osaks, kui ehitise omanik ja kinnisasja omanik ei ole kokku leppinud teisiti.

§ 55. Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringuga tekitatud kahju hüvitamine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa omanik hüvitavad tekitatud kahju sõltumata oma süüst.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kahju hüvitamise nõue aegub ühe aasta jooksul, arvates päevast, millal kannatanu sai teada või pidi teada saada kahju tekitamisest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohaldatakse üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa omaniku suhtes kümne aasta jooksul, arvates üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa kehtivuse lõppemisest.

§ 56. Maavaravaru kaevandamisega tekitatud kahju hüvitamine

(1) Kaevandamisloa omanik hüvitab maavaravaru kaevandamisega tekitatud kahju sõltumata oma süüst.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohaldatakse ka isiku suhtes, kellel on õigus maavaravaru loata kaevandada.

(3) Maavaravaru kaevandamisega tekitatud kahju kannatanud isik peab kahju hüvitamise nõude esitama kolme aasta jooksul, arvates päevast, millal ta sai teada või pidi teada saada kahju tekitamisest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1-3 sätestatud kohaldatakse kaevandamisloa omaniku ning isiku suhtes, kellel on õigus maavaravaru loata kaevandada, kümne aasta jooksul, arvates kaevandamisloa kehtivuse lõppemisest või loata maavaravaru kaevandamise lõpetamisest.

(5) Kui kahju on tekkinud rohkem kui kümme aastat pärast kaevandamisloa kehtivuse lõppemist, hüvitab tekkinud kahju riik maavaravaru kaevandamisõiguse laekunud tasu arvel. Riik hüvitab tekkinud kahju ka juhtudel, kui see tekkis pärast juriidilisest isikust loomaniku likvideerimist või kaevandamisloata maavaravaru kaevandanud isiku surma.

§ 57. Mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa tähistamine

(1) Kaevandamisloa omanik on kohustatud mäeeraldise või mäeeraldise teenindusmaa piiri tähistama ja sellega piirneva kinnisasja omaniku nõudel tarastama, kui sellega ei kaasne ülemääraseid kulutusi.
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(2) Mäeeraldise ja selle teenindusmaa tähistus peab olema piisavalt nähtav, et ära hoida inimeste juhuslik viibimine kaevetööde ohupiirkonnas. Ohupiirkonnaks loetakse ala, kus viibimine võib kujutada endast ohtu inimese tervisele.

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

§ 58. Üldgeoloogilise uurimistöö loa, uuringuloa ja kaevandamisloa omaniku õigus kasutada teed

(1) Erateed kasutatakse ehitusseadustikus sätestatud korras.
[RT I, 23.03.2015, 3- jõust. 01.07.2015]

(2) Kui eratee omanik ning üldgeoloogilise uurimistöö loa, uuringuloa või kaevandamisloa omanik kokkulepet ei saavuta ja loa omanikul puudub uuringuruumile või kaevandamisalale avalikult kasutatavalt teelt muu juurdepääs, on tal õigus nõuda uuringuruumile või kaevandamisalale juurdepääsu loa kehtivuse ajaks asjaõigusseaduse §-s 156 sätestatud korras.

6. peatükk MAAPÕUE MUUD KASUTAMISE VIISID

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

§ 59. Maapõue kasutamine, mis ei ole seotud maavara kaevandamisega

(1) Kinnisasja omanikul või kinnisasja kasutusõigust omaval isikul on õigus maapõue kasutada üldgeoloogilise uurimistöö loata, uuringuloata või kaevandamisloata, kui seda tingib kinnisasja kasutamise vajadus ja see ei ole vastuolus seadusega.

(2) Füüsilisest isikust kinnisasja omanikul on õigus talle kuuluva kinnisasja piires kaevandamisloata võtta maavaravaru või looduslikku kivimit, setendit, vedelikku või gaasi, mis ei ole maavaravaruna arvele võetud, isiklikus majapidamises kasutamise eesmärgil, kui seadus ei sätesta teisiti.
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(3) Maavaravaru või looduslikku kivimit, setendit, vedelikku või gaasi, mis ei ole maavaravaruna arvele võetud, on sama isiku teisele kinnisasjale lubatud transportida ainult Keskkonnaameti nõusolekul. Nõusolek loetakse antuks, kui kinnisasja omanik on transportimise kavatsusest eelnevalt Keskkonnaametit kirjalikult teavitatud ning viimane ei ole kahe nädala jooksul teate saamisest arvates nõusoleku andmisest keeldunud.
[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teates tuleb kirjeldada transportitava maavaravaru või loodusliku kivimi, setendi, vedeliku või gaasi, mis ei ole maavaravaruna arvele võetud, kogust ja kvaliteeti, kui see on teada, ning milleks seda soovitakse kasutada, kavandatava veo aega ning marsruuti. Kui Keskkonnaamet vajab teate esitajalt täiendavaid andmeid, pikeneb käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tähtaeg andmete saamiseks kulunud aja võrra.
[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

(5) Nõusoleku andmisest keeldutakse, kui maavaravaru või loodusliku kivimi, setendi, vedeliku või gaasi, mis ei ole maavaravaruna arvele võetud, kasutusotstarve ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud või selle eemaldamisega looduslikust olekust kaasnes või kaasneks oluline keskkonnakahju.
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

§ 59¹. Süsinikdioksiidi maapõues säilitamine

(1) Eesti Vabariigi territooriumil ja Eesti mandrilava all on välisõhu kaitse seaduse kohane süsinikdioksiidi maapõues säilitamine keelatud.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud keeldu ei kohaldata, kui maapõues säilitatava süsinikdioksiidi kogumaht on väiksem kui 100 kilotonni ja säilitamine toimub teadusuuringute ja arendustegevuse raames või uute toodete ja protsesside katsetamise eesmärgil.
[RT I, 21.12.2011, 1- jõust. 31.12.2011]

§ 60. Ehitiste püstitamisel, maaparandusel või põllumajandustöödel ülejääva kaevise kasutamine

(1) Kinnisasja omanikul või kinnisasja kasutusõigust omaval isikul on õigus kasutada, kaasa arvatud kaubastada ehitiste püstitamise, maaparandustööde või põllumajandustööde käigus tekkivat ja ülejäävat kaevist.

(2) Ehitiste püstitamisel maapõues tehtavate tööde, nagu kraavi, vundamenti ja allmaaehtise rajamise ning maaparandustööde ja põllumajandustööde käigus kaevise tekitamist ja kasutamist ei käsitata kaevandamisena.

(3) Kaevise võõrandamine või selle väljaspool kinnisasja kasutamine on lubatud ainult Keskkonnaameti nõusolekul. Nõusolek loetakse antuks, kui sellest on eelnevalt kirjalikult teavitatud Keskkonnaametit ning viimane ei ole kahe nädala jooksul teate saamisest arvates nõusoleku andmisest keeldunud. Kui Keskkonnaamet vajab teate esitajalt täiendavaid andmeid, pikeneb nõusoleku andmisest keeldumise tähtaeg

andmete saamiseks kulunud aja võrra. Teates tuleb kirjeldada võõrandatava või väljaspool kinnisasja kasutatava kaevise kogust ja kvaliteeti, kui see on teada, ning kaevise kasutamise asukohta, kui kaevist kavatakse kasutada väljaspool kinnisasja. Teatele lisatakse tegevuse, mille käigus kaevist tekib, kalenderplaan ja olemasoleva plaanimaterjali alusel koostatud tegevuse asukohta plaan ning koopia asjaomase tegevusloast või asjaomase projektdokumentatsiooni koopia, kui need on nõutavad käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tegevuse korraldamiseks.

[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud nõusoleku andmisest keeldutakse, kui:

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

1) võõrandatav või väljaspool kinnisasja kasutatav kaevist ei ole saanud ehitise püstitamise, maaparandustööde või põllumajandustööde käigus;

2) kivimit või setendit on looduslikust seisundist eemaldatud suuremas koguses, kui see oli vajalik ehitise püstitamiseks, maaparandustöödeks või põllumajandustöödeks;

3) kaevise kasutamise korral väljaspool kinnisasja ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teatele lisatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 nõutud dokumente.

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud juhtudel võib Keskkonnaamet nõuda ettekirjutusega kaevise tekitamisele eelnenud loodusliku seisundi taastamist. Ettekirjutuse täitmata jätmise korral kohaldatakse asendustäitmist asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(6) Kohtueelsed vaidlused seoses nõusoleku andmisega lahendab valdkonna eest vastutav minister haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

§ 61. [Kehtetu -RT I 2005, 67, 512- jõust. 01.01.2006]

§ 61¹. Katendi võõrandamine ja kasutamine väljaspool mäeeraldist

(1) Maavara kaevandajal on õigus pealmaakaevandamisel eemaldatavat maavara katendit, mis ei ole maavaravaruna arvele võetud, võõrandada või kasutada väljaspool mäeeraldist ainult Keskkonnaameti nõusolekul, arvestades käesoleva seaduse §-s 65 sätestatud mullakaitse nõudeid. Nõusolek loetakse antuks, kui kaevandaja on sellest eelnevalt Keskkonnaametit kirjalikult teavitanud ning viimane ei ole kahe nädala jooksul teate saamisest arvates nõusoleku andmisest keeldunud. Kui Keskkonnaamet vajab teate esitajalt täiendavaid andmeid, pikeneb nõusoleku andmisest keeldumise tähtaeg andmete saamiseks kulunud aja võrra.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teates tuleb kirjeldada kogu eemaldatava katendi kogust ja kvaliteeti ning võõrandatava või väljaspool mäeeraldist kasutatava katendi kogust, kvaliteeti ja kasutamise asukohta. Teatele lisatakse kavandatava tegevuse kalenderplaan ja olemasoleva plaanimaterjali alusel koostatud tegevuse asukohta plaan ning koopia maavara kaevandamise loast ja kaevandatud ala korrastamise projektist.

(3) Keskkonnaamet keeldub nõusoleku andmisest, kui katendi võõrandamisega või kasutamisega väljaspool mäeeraldist kaasnes või kaasneks oluline keskkonna kahjustamine või kaevist on saadud loata kaevandamisel või kaevandatud ala korrastamisel ei ole võimalik järgida kaevandamisega rikutud maa korrastamise nõudeid.

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

7. peatükk MAAPOUE KAITSE

§ 62. Maapõue kaitse põhinõuded

(1) Maapõue seisundit ja kasutamist mõjutava tegevuse korraldamisel tuleb tagada:

- 1) arvelevõetud maavara kaevandamisväärsena säilimine;
- 2) arvelevõetud maavaravaru kaevandamisväärsena säilimine;
- 3) juurdepääs maavaravarule;
- 4) kasutada antud maavaravaru optimaalne kasutamine.

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(2) Keskkonnaministeerium võib lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust, kui kavandatav tegevus ei ole püsiva iseloomuga, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul.

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(3) Maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat püsiva iseloomuga tegevust võib Keskkonnaministeerium lubada üksnes juhul, kui kavandatav tegevus ei halvenda maavaravaru kaevandamisväärsena säilimise või maavaravarule juurdepääsu osas olemasolevat olukorda.

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

§ 63. Maavaravarude kaitse

(1) Kaevandamisloa andmisel ei tohi mäeeraldisest välja jätta maardla osi, mille maavaravaru mahu või seisundi tõttu ei ole nende kasutamine enam majanduslikult põhjendatud.

(2) Maavaravaru kaevandamisel tuleb tagada maardlasse jääva maavaravaru kasutamise- ja kaevandamisväärsena säilitamine.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud ei rakendata ulatuses, mis on vajalik ohutu töökeskkonna, vara säilimise, ülemäärase keskkonnamõju vältimise või vähendamise tagamiseks.

(4) Kui planeeritaval maa-alal asub keskkonnaregistri maardlate nimistus olev maardla või selle osa, kooskõlastatakse maakonnaplaneering, üldplaneering või detailplaneering või riigi või kohaliku omavalitsuse eriplaneering planeerimisseaduses sätestatud korras Keskkonnaministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri volitatud isikuga.

[RT I, 23.03.2015, 3- jõust. 01.07.2015]

§ 64. Turba kriitilise varu suurus ja kaevandamisega rikutud mahajäetud turbaalade kasutamine

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(1) Turba kriitilise varu suuruse ja kasutusmäärad kehtestab [Vabariigi Valitsus](#).

(2) [Kehtetu -RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(3) Kaevandamisega rikutud mahajäetud turbaalade nimekirja kinnitab [valdkonna eest vastutav minister](#).

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(4) Kaevandamisega rikutud mahajäetud turbaaladel kaevandamisele ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestatud turba kriitilise varu suurust ning kasutusmäära.

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud aladele esitatud maavara kaevandamise loa taotlusi menetletakse käesolevas seaduses sätestatud korras.

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

§ 65. Mullakaitse nõuded

(1) Kaevandamisloa omanik on kohustatud eemaldama maavaravaru kaevandamisega seotud ehitiste piiresse jääva mulla vähemalt selle huumushorisoni ulatuses.

(2) Mullakihi tüsedus määratakse geoloogilise uuringu käigus ja mullakihi kirjeldus esitatakse geoloogilise uuringu aruandes.

(3) Mäeeraldise teenindusmaa piirest eemaldatud mulda tohib kaevandamisloa omanik:

1) ajutiselt ladestada mäeeraldise teenindusmaa piires;

2) kasutada antud loa alusel kaevandamisega rikutud maa korrastamiseks;

3) võõrandada ulatuses, mis ei ole vajalik kaevandamisega rikutud maa korrastamiseks pärast kaevandamisega rikutud maa korrastamiseks vajaliku mulla koguse fikseerimist korrastamisprojekti.

(4) Maavaravaru kaevandamine ei tohi põhjustada mulla hävimist.

(5) Maapõue kasutamine ainult mulla huumushorisoni kaevandamise eesmärgil on keelatud.

§ 66. [Kehtetu -RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

7¹. peatükk RIIKLIK JÄRELEVALVE

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 66¹. Riiklik järelevalve

(1) Riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle teostab Keskkonnainspektsioon.

(2) Keskkonnaamet teostab loa andjana järelevalvet käesoleva seaduse §-des 22, 40, 45, 47, 49, 51 ja 60 nimetatud nõuete täitmise osas.

(3) Keskkonnaministeerium teostab loa andjana järelevalvet käesoleva seaduse §-des 22, 45, 47, 49 ja 51 nimetatud nõuete täitmise osas.
[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 66². Riikliku järelevalve erimeetmed

Korraldusorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korralduse §-des 30, 31, 32, 45, 46, 49, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korralduse §-des 30, 31, 32, 45, 46, 49, 50 ja 51 sätestatud alusel ja korras.
[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 66³. Vahetu sunni kasutamine

Keskonnainspeksiioonil on lubatud kasutada füüsilist jõudu korralduse §-des 30, 31, 32, 45, 46, 49, 50 ja 51 sätestatud alusel ja korras.
[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 66⁴. Sunniraha määr

Ettekirjutuse täitmata jätmise korral on asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras rakendatava sunniraha ülemmäär 32 000 eurot.
[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

8. peatükk VASTUTUS

§ 67. Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu käigus kogutud materjali esitamata jätmine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu käigus kogutud materjali esitamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 1600 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 67¹. Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu ebaseaduslik tegemine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu loata tegemise eest, kui luba on nõutav, või tegemise eest loa nõudeid rikkudes – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 68. Uuringuruumi teenindusala korrastamise kohustuse rikkumine

(1) Uuringuruumi teenindusala nõuetekohaselt korrastamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 68¹. Kaevise, maavara või maapõue ebaseaduslik kasutamine

(1) Maavara või ülejäänud maapõue loata kasutamise eest, kui luba on nõutav, ja loa nõudeid rikkudes või kaevandamisel loa nõudeid rikkudes või ehitiste püstitamisel, maaparandusel või põllumajandustöödel ülejääva kaevise võõrandamise või kasutamise eest väljaspool kinnisasja Keskkonnaameti nõusolekuta, või maavaravaru või loodusliku kivimi, setendi, vedeliku või gaasi, mis ei ole maavaravaruna arvele võetud, sama isiku teisele kinnistule transportimise eest Keskkonnaameti nõusolekuta, või pealmaakaevandamisel eemaldatava maavara katendi võõrandamise või väljaspool mäeeraldist kasutamise eest Keskkonnaameti nõusolekuta – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 68². Kaevandamisloata kaevandamine

(1) Maavara või maavarana arvele võtmata loodusliku kivimi, setendi, vedeliku või gaasi loata kaevandamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.
[RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

§ 68³. Põlevkivi kaevandada lubatud koguse ületamine

(1) Põlevkivi kaevandada lubatud koguse ületamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.
[RT I, 07.07.2015, 3- jõust. 17.07.2015]

§ 69. Kaevandamisega rikutud maa korrastamise kohustuse rikkumine

(1) Kaevandamisega rikutud maa nõuetekohaselt korrastamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 70. Üldgeoloogilise uurimistöö takistamine

(1) Sellise üldgeoloogilise uurimistöö, mis ei ole maavara otsing, takistamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik – karistatakse rahatrahviga kuni 640 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 71. Mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa tähistamise kohustuse rikkumine

(1) Mäeeraldise või mäeeraldise teenindusmaa tähistamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 640 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 72. Mullakaitsenõuete rikkumine

(1) Mullakaitsenõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 72¹. Süsinikdioksiidi ebaseaduslik maapõues säilitamine

(1) Süsinikdioksiidi maapõues säilitamise eest kogumahu 100 kilotonni ja enam või süsinikdioksiidi maapõues säilitamise eest kogumahu alla 100 kilotonni, kui see ei toimu teadusuuringute ja arendustegevuse raames või uute toodete ja protsesside katsetamise eesmärgil, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I, 21.12.2011, 1- jõust. 31.12.2011]

§ 73. Menetlus

(1) [Kehtetu -RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

(2) Käesoleva seaduse §-des 67–72 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Keskkonnainspeksioon ja §-s 72 sätestatud vääртео kohtuväline menetleja on valla- või linnavalitsus.

§ 74. Keskkonnakahju hüvitamine

(1) Keskkonnale tekitatakse käesoleva seaduse tähenduses kahju, kui:

1) kaevandatakse maavara või maavarana arvele võtmata loodusliku kivimi, setendi, vedeliku või gaasi looduslikku lasundit ilma nõutava loata;

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

2) kaevandamise käigus muudetakse kasutamiskõlbmatuks maavaravaru, välja arvatud juhul, kui see on vajalik inimese tervise või vara kaitseks või negatiivse keskkonnamõju vähendamiseks või vältimiseks;

3) kaevandamise lõpetamisega muudetakse kasutamiskõlbmatuks maavaravaru, välja arvatud loa andja määratud ulatuses, mis on vajalik negatiivse keskkonnamõju vältimiseks või vähendamiseks;

4) maapõue kasutatakse ainult mulla huumushorisoni kaevandamiseks;

5) saastatakse maapõue;

6) käesoleva seaduse § 59 lõikes 3 sätestatud nõusolekuta transporditakse teisele kinnisasjale maavaravaru või looduslikku kivimit, setendit, vedelikku või gaasi, mis ei ole maavaravaruna arvele võetud, või § 60 lõikes 3 sätestatud nõusolekuta võõrandatakse või kasutatakse väljaspool kinnisasja ehitiste või rajatiste püstitamisel

ülejäätvat kaevist, või § 61¹ lõikes 1 sätestatud nõusolekuta võõrandatakse või kasutatakse väljaspool mäeeraldist pealmaakavandamisel eemaldatavat maavara katendit;

[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

7) kaevandamisel tekkinud põlengus maavaravaru hävib või muutub kasutamiskõlbmatuks;

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

8) kaevandamise käigus ületatakse kaevandamisloaga lubatud maavara kaevandamise maksimaalset aastamäära, mis on vajalik keskkonnanõuete täitmiseks;

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

9) kaevandamisega põhjustatakse pinnase soostumist või maa- ja metsakahjustusi.

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–3 ja 6–8 nimetatud juhtudel arvutatakse keskkonnale tekitatud kahju kaevandatud või kasutamiskõlbmatuks muudetuga samaväärselt maavaravaru keskkonnatasu kümnekordse määra suuruse summana.

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud juhul arvutatakse keskkonnale tekitatud kahju maavaravarule kehtestatud kaevandamisõiguse kõrgeima hinna kahekümnekordse summana.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 5 ja 9 nimetatud juhul on keskkonnakahju võrdne saastatud maapõueosa kahjutustamise või tekitatud kahjustuste kõrvaldamise maksumusega.

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(4¹) Keskkonnakahju hüvitab keskkonda kahjustanud isik.

[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(5) Keskkonnakahju nõuab sisse Keskkonnainspeksioon. Kahju hüvitis kantakse riigieelarvesse.

9. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 75. Seaduse rakendamine

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist antud üldgeoloogilise uurimistöö load, geoloogilise uuringu load, maavara kaevandamisload ja maa-ainese kaevandamisload kehtivad nendes märgitud kehtivusaja lõpuni või nende kehtetuks tunnistamiseni. Enne käesoleva seaduse jõustumist antud maavara kasutusload ja maavara ajutised kasutusload kehtivad kuni 2005. aasta 1. juulini.

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist menetlusse võetud üldgeoloogilise uurimistöö loa, uuringuloo ning maavara ja maa-ainese kaevandamisloa taotlustele, maavara kasutuslubade ja maavara ajutiste kasutuslubade ümbervormistamise taotlustele kohaldatakse menetlusse võtmise ajal kehtinud õigusnorme.

(3) Enne käesoleva seaduse jõustumist menetlusse võetud maa-ainese kaevandamisloa taotluse alusel antakse maavaravaru kaevandamisloa käesolevas seaduses sätestatu kohaselt.

(4) Enne käesoleva seaduse jõustumist antud lubadele kohaldatakse käesoleva seaduse sätteid. Kuni loodusliku kivimi, setendi, vedeliku või gaasi lasundi keskkonnaregistri maardlate nimistusse kandmiseni kohaldatakse

selle looduslikust seisundist eemaldamiseks antud maa-ainese kaevandamise lubadele maavara kaevandamise lubade kohta sätestatud nõudeid, käsitledes kaevandatavat materjali täitepinnasena.
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(5) Käesoleva seaduse §-de 5, 9, 12, 25, 34, 40 ja 61 rakendamisel kuni 2005. aasta 1. juulini täidab keskkonnaregistri ülesandeid enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud maapõueseaduse § 7 alusel asutatud maavarade riiklik register.

(6) Enne käesoleva lõike jõustumist Keskkonnaministeeriumile esitatud põlevkivi kaevandamise lubade taotluste menetlemine peatatakse kuni põlevkivi kasutamise riikliku arengukava kinnitamiseni.
[RT I 2006, 14, 109- jõust. 28.03.2006]

(7) Käesoleva paragrahvi lõiget 6 ja käesoleva seaduse § 34 lõike 1 punkti 17 ei kohaldata lubade taotlustele, mille menetlemisel viidi enne käesoleva paragrahvi lõike 6 jõustumist läbi keskkonnamõju hindamine ja mille kohta on Eesti Maavarade Komisjon teinud ettepaneku loa andmiseks. Loa andmisel kantakse loale taotluses määratud kaevandamise lubatud maksimaalne aastamäär.
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(8) Käesoleva seaduse § 18 lõike 4 redaktsiooni, mis on vastu võetud 2008. aasta 11. juunil, kohaldatakse ka enne käesoleva seaduse jõustumist loa andjale esitatud üldgeoloogilise uurimistöo loa või geoloogilise uuringu loa taotluste suhtes.
[RT I 2008, 28, 183- jõust. 13.07.2008]

(9) Käesoleva lõike jõustumise ajal kehtivate ning enne käesoleva lõike jõustumist taotletud põlevkivi kaevandamise lubade suhtes rakendatakse käesoleva seaduse § 42 lõike 1 punkti 7 ning § 42 lõiget 3, kui § 26 lõikes 5¹ sätestatud kokkulepet ei ole sõlmitud kolme kuu jooksul käesoleva lõike jõustumisest arvates.
[RT I 2008, 48, 267- jõust. 23.11.2008]

(10) Kaevandamisjäätmekava kohta kehtestatud nõudeid kohaldatakse enne käesoleva lõike jõustumist antud lubadele alates 2012. aasta 1. maist.
[RT I 2010, 44, 260- jõust. 19.07.2010]

(11) Põlevkivi aastasest kaevandamismäärast vähem kaevandatud põlevkivi koguste arvestus algab 2009. aasta 1. jaanuarist.
[RT I, 07.07.2015, 3- jõust. 17.07.2015]

§ 76.–§ 82.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 83. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2005. aasta 1. aprillil.

(2) Käesoleva seaduse § 34 lõike 1 punktid 17 ja 18 ning lõige 3 ja § 75 lõige 6 jõustuvad Riigi Teatajas avaldamisele järgneval päeval.
[RT I 2006, 14, 109- jõust. 28.03.2006]

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/21/EÜ kaevandustööstuse jäätmete käitlemise ja direktiivi 2004/35/EÜ muutmise kohta (ELT L 102, 11.4.2006, lk 15–34; Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/31/EÜ, milles käsitletakse süsinikdioksiidi geoloogilist säilitamist ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 85/337/EMÜ ja direktiive 2000/60/EÜ, 2001/80/EÜ, 2004/35/EÜ, 2006/12/EÜ, 2008/1/EÜ ning määrust (EÜ) nr 1013/2006 (ELT L 140, 05.06.2009, lk 114–135).
[RT I, 21.12.2011, 1- jõust. 31.12.2011]